

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto X. — št. 60

Ljubljana, sobota, 12. marca 1949

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina din 45.—

Cena din 2.—

Izjava dr. Beblerja na seji namestnikov zunanjih ministrov

Ne moremo se odpovedati svoji pravici do narodne združitve s koroškimi Slovenci

London, 11. marca. (Tanjug.) Na večernejši seji namestnikov zunanjih ministrov štirih velisil je dr. Bebler razložil mnenje vlade FLRJ o stališču zahodnih sil do jugoslovanskih predlogov. Najprej je izjavil, da ga je predstavnik ZSSR Zarubin obvestil, da so delegati treh sil ZDA, Velike Britanije in Francije zavrnili prve tri točke jugoslovanskega predloga: popravek meje, avtonomijo in reparacije, nato pa je rekel:

»Imel sem že priložnost povedati vam, da so pravice koroških Slovencev za priključitev njihove dežele k matični državi in pravice Jugoslavije, ki izvirajo iz tega za vključitev koroških Slovencev, pravice, ki bi morale biti za zavezniške nesporna stvar.

Na drugi strani sem imel priložnost izjaviti, z upoštevanjem nespornega znatja teh pravic, da je šla vlada FLRJ ob predložitvi štirih točk, ki naj bi hile osnovna za kompromisno rešitev, do skrajnih možnih meja. Iz tega sledi, da so zahodne sile z odklonitvijo te osnove povzročile nevarnost, da bo doživela konferenca popoln polom.

Očitno je, da bodo skušali prevzeti odgovornost za morebiten neuspeh

na nas, kar jutranji londonski tisk jasno piše. Pri vsem tem je naša vest mirna.

Borili smo se in nadaljevali bomo borbo za pravično stvar, za pravico ljudstva, da samo odloča o svoji usodi, pravico, ki je bila razglašena v Atlantski listini in Ustavni listini Združenih narodov, za pravico slovenskega naroda na Koroškem, ki se na svoji rodni grudi že več kot tisoč let pogumno upira germaniskim navalom.

Če so nekateri zavezniški pripravljeni pozabiti načela, ki so bila razglašena med vojno, če so pripravljeno pozabiti mali narod, ki se je boril med vojno na njihovi strani proti Hitlerju, potem je to njihova stvar. Mi tega ne moremo storiti, kajti ta narod je del našega telesa.

Mi Jugoslovani imamo za seboj preteklost, polno borb za naš narodni obstoj, za naše zedinjenje. Stoletja smo bili plen turškega, nemškega in italijanskega benečanskega ekspanzionizma, toda vseeno smo ostali pri življenju in ustvarili narodno državo. Nikoli v svoji zgodovini nismo zatirali drugega naroda. Nikoli nismo povzročali ovire svojim so-

sedom. Tudi v prihodnje bomo hodili po tej poti. Toda nikakor se ne moremo odpovedati svoji svetli pravici do narodne združitve. Nikoli se ne bomo prenehali zanimati za usodo svojih bratov, ki so ostali pri ustvaritvi naše države izven naše narodne države. Mi tega ne moremo in nihče nima pravice, da bi to od nas zahteval.

Če pa se bo kljub naši pomirljivosti, ki izvira iz naše globoke ljubezni do miru, vendar pokazalo, da ni mogoče sporazum o koroškem vprašanju, bodo odgovorni za vse to tisti, ki so zavrnili podlago za doseg možnega sporazuma, ki smo ga ponudili.

Za dr. Beblerjem je govoril avstrijski zunanji minister dr. Gruber, ki ni samo čisto odklonil vseh jugoslovanskih zahtev, ampak je tudi odkrito pozval v imenu avstrijske vlade namestnike zunanjih ministrov, naj izdelajo načrt mirovne pogodbe z Avstrijo ne glede na jugoslovanske zahteve. Nato so sejo, ki je bila pod predsedstvom ameriškega predstavnika Reberja, zaključili.

Slovensko ljudstvo protestira proti imperialističnim intrigam

Predstavniki ZDA, Anglije in Francije onemogočajo sklenitev pravične mirovne pogodbe z Avstrijo

Ze ves dosedanja potek londonske konference dokazuje, da hočejo imperialisti ponovno onemogočiti sklenitev pravične mirovne pogodbe z Avstrijo, ker drugače si ni mogoče razlagati, zakaj tako vztrajajo na svojih stališčih, ne da bi mogli to opravičiti s količinski osnovnimi argumenti. Zlasti pa odkar je nastopil minister Gruber s svojimi lažnimi izjavami o »pravica« koroških Slovencev in si je celo drznil izjaviti pred namestniki zunanjih ministrov: »Dvomim, da so še kaj v Evropi manjšine, ki uživajo slične kulturne, politične in gospodarske svobode, kakor jih imajo Avstrijci, ki govorijo slovensko.« je reakcionarni avstrijski tisk začel še večjo gonjo proti jugoslovanskim predlogom. Kakšna je ta »svoboda« v Avstriji pa danes ve prav dobro vsak Slovenec. Argumenti gospoda Gruberja so popolnoma neosnovani, dejstva v Slovenski Koroški pa postavljajo avstrijskega ministra na laž.

Zadržanje predstavnikov ZDA, Anglije in Francije na londonski konferenci, ki odklanjajo upravne jugoslovanske zahteve, je skrajno ogrožilo slovenski narod. Jugoslovanski predlogi so jasni in sprejemljivi za tiste, ki imajo resen namen skleniti pravično mirovno pogodbo v duhu politike utrditve miru. Prav zaradi tega slovenski narod tako budno spremlja potek konference, ker se lahko prepriča, kdo je za mir in uspostavitve prijateljskega sodelovanja med Jugoslavijo in Avstrijo. Niti predstavniki zapadnih sil,

niti avstrijska vlada niso dosedaj dokazali, da želijo sklenitev pravične mirovne pogodbe. Koroški Slovenci in slovenski narod je v nešteti resolucijah izrazil svojo odločno voljo, da se rešijo problemi na osnovi jugoslovanskih predlogov, ki jih podpira tudi Sovjetska zveza.

Clani OF iz Trbovelj pišejo Svetu namestnikov zunanjih ministrov: »Krivična meja, ki je dolgo ločila naše drage brate Korošce od nas, ki so jo zapadni imperialisti po drugi svetovni vojni ponovno zasadiji v strujenem slovenskem narodnostnem ozemlju, mora pasti. Zahtevamo, da nas rešite težkega položaja in osvobodite novega pritiska germanizacije naše koroške Slovence, ki so v dobi borbe proti nacizmu s krvjo potrdili pripadnost Titovi Jugoslaviji.«

Udeležence plenuma okrajnega odbora AFZ Ljubljana-okolica so napisale med drugim naslednje: »V zadnjih dneh smo budno spremljale seje namestnikov zunanjih ministrov v Londonu. Ogorčene smo nad dejstvom, ko naša vlada daje vse možnosti za pravično rešitev tega prečnega vprašanja, pa zapadne sile ne kažejo nikakega razumevanja in volje, da se končno po štirih letih končane vojne podpisše mirovna pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo. Dobro nam je znano trpljenje koroškega ljudstva, ki ga še danes zatirajo bivši nacisti, čeravno je v narodnoosvobodilni borbi visoko dvignilo svoj glas ter se hrabro borilo za osvoboditev izpod nacističnega jarma.«

V Kranju so dobili trije delovni kolektivi prehodne zastave in nagrade vlade LRS

V četrtek 10. t. m. je podpredsednik vlade in minister za industrijo LRS tov. dr. Marijan Breclji podelil prehodne zastave, diplome in denarne nagrade delavcem tovarne usnja »Standard«, tovarne čevljar Kranj in delavcem »Tekstilindusa«. Na svečanost so poleg tovariša ministra prišli tudi član GO ZSS tov. Borc, zastopnik MK KPS Kranj, glavni direktor usnjarske industrije Stucin in glavni direktor tekstilne industrije inž. Strukelj. Ko je tovariš podpredsednik vlade izročil delovnim kolektivom prehodne zastave v imenu vlade, jim je izrek čestitke k doseženim uspehom. Nakazal je tudi nalogo v letošnjem planškem letu, ko je treba prvenstveno graditi težko industrijo in posvetiti vso pozornost preobrazbi našega kmetijstva. V lahki industriji je treba zastaviti vse sile za čim boljši uspeh v proizvodnji.

DELAVCI »STANDARD« SE ZAVEZUJEJO, DA BODO LETNI PLAN IZPOLNILI DO 1. DECEMBRA

Delavstvo tovarne usnja »Standard« je lansko leto trikrat prelo prehodne zastave in dvakrat pohvalo za dosežene uspehe. Plan znižanja polne lastne cene so dosegli z 200%. Ko so prejeli prehodno zastavo od vlade LRS, so napovedali šestmesečno tekmovanje vsem podjetjem usnjarske industrije na čast II. kongresu Zveze sindikatov Slovenije. Ob tej priliki so sprejeli obveznosti, da bodo izpolnili plan v prvem polletju s 109%, dvignili produktivnost dela za 8 odstotkov, izpolnili plan znižanja polne lastne cene, izboljšali kvaliteto izdelkov za 3% in stoodstotno izvedli brigadni načrt dela. Dalje so se zavezali, da bodo letni plan dosegli 1. decembra t. l.

DELAVCI »TEKSTILINDUSA« SO SPREJELI TEKMOVANJE

Ko so delavci »Tekstilindusa« sprejeli prehodno zastavo, so si zadali tudi obveznosti v tekmovanju z drugimi tekstilnimi tovarnami Slovenije. Na ta način hočejo obdržati prehodno zastavo še nadalje v svojih rokah. Obveznosti, ki so jih sprejeli, so:

Do 1. maja bodo nadomestili izgubo v proizvodnji za pretekla dva meseca, polno lastno ceno bodo znižali za 3,5%, znižali bodo odpadke za 1%, izboljšali delovno disciplino, 50 delavcev bo na težjih pridobilo potrebno znanje za priučene delavce, ustanovili bodo šivalnico, zboljšali hrano v restavraciji. V proizvodnji bodo napravili 28.000 prostovoljnih ur do 1. maja, 1600 delovnih ur pa pri drugih prostovoljnih akcijah. Da bo to tekmovanje čim uspešnejše, bodo izvedli tudi tekmovanje med previjalkami volka in osnove. Tekmovale bodo tudi brigade med seboj. Mojstri bodo tekmovali pri hitrejšem popravilu strojev in vlaganju osnove.

TEKMOVANJE SO SPREJELI TUDI DELAVCI TOVARNE ČEVLEJ

Tudi delovni kolektiv tovarne čevljar v Kranju je ob sprejemanju zastave sprejel obveznosti, ki jih bo izpolnjeval v času tekmovanja z ostalimi tovarnami svoje stroke. Delavci so se zavezali, da bodo plan izpolnili 104%, proizvodnost dela dvignili za 5%, izpolnili plan znižanja polne lastne cene, zboljšali kvaliteto za 3%, skrbeli za dvig strokovnih kadrov in za zboljšanje delovne discipline ter vključili v brigade še ostale delavce. Nagrado 15.000 din pa so poklonili domu slepih v Škofji Loki.

Prebivalci mesta Tržič so pisali tov. Beblerju: »Ne moremo dopustiti, da ozemlje Slovenske Koroške postane zopet baza za njihovo agresijo. Kot strnjena celota, združena v OF Vas prosimo, da trdno vztrajate na pravičnih zahtevah in poveste predstavnikom zapada, da zahtevamo, da se omogoči svobodni nacionalni razvoj slovenskemu življenju...«

Clani mladinske organizacije mesta Kranja, zbrani na »Zborovanju proti krivični meji med Jugoslavijo in Avstrijo«, ostro obsojajo »predloge imperialističnih politikov v zvezi z mirovno pogodbo...« Clani OF mesta Kranja, zbrani na zborovanju, so poslali pismo tov. Beblerju: »Nismo pozabili zločinov, ki jih je napravil okupator našemu narodu, nismo pozabili ogromnih žrtev za našo osvoboditev, še manj pa naših bratov na Koroškem, kateri so se na poziv slavne KPJ z ljubljanim Titom na čelu, borili za svobodo...«

Podobne resolucije so poslali v zadnjih dneh sindikat kovinarjev »Litostroj«, prebivalstvo iz Polja pri Ljubljani, Zveza uslužbenec zdravstvenih in socialnih ustanov v Ljubljani, Clani OF terena Ostrožno, Zagrad, Veržej, Dravograd, Razgur, Sela, Kosovelje, Kocjančiči, Kudež, Godovič, Predgriče, Zavratac, Kanji dol in prebivalstvo Spodnje Idrije, Ojstrice, Zaloga, Gorjanskega, Rižane, Mišiča, Skopa, Orleka, Banjeloke, Gotenice, St. Petra na Krasu, Sežane, Divače, Vremana in Vremskega Britofa, Okrajni odbor Trebnje je sam poslal 21 resolucij, ki so bile sprejete na predvolivnih sestankih odborov OF v vaseh: Volčje njeve, Budnavas, Moravče, Mirna, Trebelno, Cirknik, Krmelj, Tržišče, Svinško, Lukovk, Catež, Trebnje, Jezero, Brezovo, St. Rupert, Bič, Jesenice, Sv. Križ pri Litiji, Gaberje, Podboršt in Vrhi.

Prepise vseh teh resolucij prejemamo v uredništvo. Naslovljene so tov. Beblerju in namestnikom zunanjih ministrov v Londonu. V teh resolucijah je izražena volja našega ljudstva po pravični rešitvi spornih vprašanj z Avstrijo in sklenitvi take mirovne pogodbe, ki bo doprinos k utrditvi miru v svetu. Predstavniki ZDA, Anglije in Francije naj upoštevajo te upravičene zahteve našega ljudstva!

Zasedanje Vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze

Moskva, 11. marca. (Tanjug.) Včeraj se je pričelo zasedanje Zveznega sveta in Sveta nacionalnosti Vrhovnega sovjeta ZSSR, kateremu so predloženi v odobritev: državni proračun ZSSR za leto 1949, poročilo o izpolnitvi državnega proračuna za leto 1947-48 in ukazi Prezidija Vrhovnega sovjeta.

Rudarji v Laškem so prejeli priznanje za uspehe v lanskem letu

V soboto popoldne so se rudarji rudnika Huda jama pri Laškem zbrali pred lepo okrašeno čakalnico, kjer so sprejeli ministra za delo LRS tovariša Regenta, predstavnika generalnega ravnateljstva za rudarstvo inž. Verbiča ter zastopnika GOZSS.

Minister Regent je izročil trikratnemu udarniku Kortniku diplomu in nagrado v znesku 150.000 din, ki jo je poklonila vlada LRS rudarjem rudnika Huda jama. Ob tej priliki je tovariš minister nakazal naloge, ki stoje pred rudarji v letošnjem planškem letu, predvsem pa je poudaril, da je treba zboljšati delovno disciplino.

Tajnik sindikalne podružnice tovariš Kajta se je zahvalil za priznanje. Delovni kolektiv rudnika Laško-Huda jama je ob tej priliki sprejel napoved tekmovanja hrastiških rudarjev in tudi napovedal tekmovanje rudarjem Ivanca.

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Izjava dr. Beblerja na seji namestnikov zunanjih ministrov — V. redno zasedanje MLO Ljubljana
Sindikalni kulturnoprosvetni aktivni kranjskega okraja napovedujejo tekmovalne v počastitve 30letnice KPJ
Socialistična preobzava vasi terja nenehno podrobno politično delo med kmeti
Fizkultura — Objave

V. REDNO ZASEDANJE MLO LJUBLJANA

Novi proračun MLO Ljubljane predvideva glavne izdatke za gradnjo novih stanovanj

V četrtek, 10. marca, je bilo v Ljubljani V. redno zasedanje Mestnega ljudskega odbora Ljubljane, kjer so razpravljali o proračunu za leto 1949. Zasedanje je otvoril predsednik MLO tovariš Matija Maležič. Nato je bil izvoljen delovni odbor s tovarišem Dušanom Boletom na čelu.

Pri prvi točki dnevnega reda je podal tajnik MLO tovariš Leo Kovačič obsežno poročilo o proračunu in gospodarskih nalogah mesta.

Gospodarski uspehi v lanskem letu so bistveno vplivali na sestavo splošnega državnega in s tem tudi mestnega proračuna. Mestni proizvodni plan je bil lani presežen po vrednosti za 3,6%, plan investicij pa je bil izpolnjen 97,7%. Če lanskim proračunskim in izvenproračunskim investicijam v znesku 183 milijonov dinarjev dodamo še za 137 milijonov dinarjev investicij po kreditnem planu ter 50 milijonov dinarjev vrednosti prostovoljnega dela, tedaj da 370 milijonov šele pravo sliko o obsegu lani izvršenih del. Stanovanjski blok v Šiški in na Ambroževem trgu, zbiralni kanal, gradnja dečjega doma in velike garaže za 100 tovornih avtomobilov, tlakovanje Dolenske ceste in mnogi drugi objekti dokazujejo, kako se je Ljubljana borila na fronti socializma v najtežjem letu petletke.

Gospodarski pritisk držav ljudske demokracije je sprožil podvojen razmah prostovoljnega dela in mladinskih akcij, razvoj udarništa in novatorstva. Prostovoljni delavci so lani opravili 3 in pol milijona prostovoljnih ur. Na pobudo delovnih kolektivov lokalnega gospodarstva smo začeli izdelovati v lokalnih podjetjih mnoge izdelke in popolneje izkoriščati zmogljivost teh podjetij. Zato bomo letos izdelovali v teh podjetjih 132 novih predmetov, predvsem za široko potrošnjo.

Lanski proračun je bil v primeri s predlanskim povečan skoraj za 50%, skupno z dodatnimi proračuni pa za 109%. Plan dohodkov iz gospodarstva je bil lani izpolnjen 250%-ino, davek na dohodek pa samo 91%-ino, ker so bili veliki zaostanki davčnih zavezancev šele letos izterjani. Povečanje lanskega proračuna je rezultat gospodarskih uspehov in razširjenja gospodarske baze mesta Ljubljane.

Od vseh proračunskih in izvenproračunskih investicij odpade letos skoraj 47% na investicije za stanovanja; če upoštevamo investicije rajonskih ljudskih odborov ter krajevnega ljudskega odbora Polje se zviša ta odstotek na 57,7%; 88% odpade na druge družbene investicije, 10% na investicije v kmetijstvu in 5% na investicije za kapitalno graditev.

V lanskem proračunu je bil predviden delež dohodkov iz gospodarstva v višini 14,5% vseh dohodkov, letos pa bo znašal 72,6%. Delež dohodkov od prebivalstva se zniža od lanskih 31,6 na 5,8%. Na letošnje proračune rajonskih ljudskih odborov odpade 29,4% celotnega proračuna nasproti 13,5% v lanskem letu (oziroma 9,6% če upoštevamo še dodatne proračune).

Novost v letošnjem proračunu je tako imenovani tržni dobiček. V državnih lokalnih podjetjih v Ljubljani bo treba letos zbrati 451 milijonov dinarjev tega dobička; od tega dohodka bo odpadlo na mestni proračun 178 milijonov, kar je več kot polovica vseh dohodkov MLO in RLO.

Druga značilnost strukture dohodkov je, da se dobiček lokalnih industrijskih podjetij in dohodki fodna amortizacije porabijo za kritje izvenproračunskih investicij, ki so letos določene v višini 135 milijonov dinarjev, skupaj z investicijami rajonskih ljudskih odborov pa v višini 152 milijonov.

Izročitev odlikovanj najboljšim delavcem pri gradnji Novega Beograda

Graditelji Novega Beograda so imeli v sredo redko slovesnost. Podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Marko Vujatič je izročil v imenu Prezidija delavcem gradbenega podjetja »Novi Beograd« visoka odlikovanja za dosedanje požrtvovalno delo pri graditvi Novega Beograda. Z redom Dela III. stopnje je odlikovanih 36 delavcev, z redom Dela pa 71 članov tega delovnega kolektiva. Med delavci, ki so bili odlikovani z redom Dela III. stopnje, je tudi šofer Dobrivoje Mišan, ki pri prevažanju gradiva presega delovno normo za 118 odstotkov. S tem redom je bil odlikovan tudi delavec Ajdin Isak, ki presega delovno normo za 35 odstotkov ter je glede delovne discipline zgled drugim. Inženir Dragomir Putnikovič je prav tako odlikovan s tem redom kot strokovni voditelj, ki uspešno vodi dela pri visokih gradnjah.

Na zasedanju je o delu mestne planske komisije poročala tovarišica Erna Podbregarjeva. Glavna gradbena dejavnost je bila lani usmerjena na objekte družbenega standarda, predvsem na gradnjo stanovanj, kjer je bil plan izpolnjen 81,2%, kar pomeni 347 stanovanj namesto 427 planiranih. Razen gradbenih del po rednem investicijskem planu smo začeli vrsto izvenplanskih gradenj, ki so povečale planirano vrednost investicij; to pa je onemogočilo 100%-ino izpolnitve rednih planskih nalog, čeprav smo pri teh delih uporabili v veliki meri prostovoljno delovno silo.

Plan lokalne proizvodnje je bil lani izpolnjen 117,9%, plan blagovnega prometa na drobno pa 111,1%. Blagovni promet na drobno je dosegel vrednost 2 milijardi 395 milijonov dinarjev.

Letos se bo vrednost lokalne proizvodnje dvignila za 23,6%. Izdelali bomo na primer 568 milijona zidakov, kar je za 18% več, kot predvideva plan. Izdelali bomo 400 garnitur stanovanjskega pohištva, kar je toliko, kot je določeno za leto 1951. Proizvodnja električnih kuhalnikov se bo povečala od 667 na 2000 in električnih peči od 535 na 2000. V usnjarski galanteriji bomo že letos preseglili nalogo petletnega plana za 6%, v proizvodnji marmelade pa za 25%. Znatno se bo povečala proizvodnja konserviranih vrtnin, kisa, mesnih izdelkov, loščila za čevlje in parkete ter kovinskih predmetov. Mestna klavnica bo s predelavo kosti pridobivala kostno in parkljevo olje, s predelavo krvi pa albumin. Podjetje »Žilka« bo izdelovalo ovsnene kosmiče, kovinska industrija bo začela izdelovati avtomatična kladiva, črpalke za kolesa, tipizirane peči, električne štedilnike, mlinske za kavo, parilnike, vžigalnike, polnilna peresa itd. Podjetje »Ilirija« bo izdelovalo akvarelna barve, črnilo za štampiljke, krojaško kredo, tuše, vosek, jedkovo lužilo itd. Tekstilna industrija bo izdelovala svileni taft za dežnike, »Dežnik« pa kovinska ograjda za dežnike. Razen tega bodo lokalna podjetja izdelovala galanterijske in kozmetične predmete: glavnice, gumba, zaponke, škarje, nože, čedila, ogledala, ščetke, čopiče, omela, trake za pisalne stroje, črnilo, papirne vrečke, orodje, igrače itd. V okviru lokalne proizvodnje bo treba posvetiti mnogo več skrbi tudi obrtništvu.

Težišče investicij bo letos v stanovanjskih gradnjah. Zvezne in republiške investicije za stanovanjske gradnje znašajo na področju mesta 247,7 milijonov dinarjev, stanovanjske investicije MLO pa 117,3 milijonov dinarjev — skupna vrednost stanovanjskih investicij znaša torej 365 milijonov dinarjev. S tako obsežno stanovanjsko gradnjo se bo povečala stanovanjska površina za 246.500 m². Skupaj z nedograjenimi stanovanjskimi objekti iz lanskega leta bomo letos dogradili in na novo zgradili 1946 stanovanj, s čimer bomo preseglili naloge petletnega plana našega mesta za 54%.

Na področju družbenega standarda bomo razen tega investirali: za gradnjo novih vodnjakov v Klečah 8,4 milijona dinarjev, za nadaljevanje gradnje zbiralnega kanala 4,6 milijona dinarjev, za dograditev komorne peči v plinarni 4,7 milijona dinarjev in za tlakovanje Streliške ulice 5 milijonov dinarjev. Znesek 14 milijonov din je določen za gradnjo doma za 200 učencev v gospodarstvu, z zneskom 18 milijonov dinarjev bomo dogradili Dečji dom, z zneskom 3 milijonov dinarjev pa nov dom igre in dela. Nadalje bomo razvili mrežo uslužnostnih podjetij: pralnice, likalnice, krpalnice itd. za razbremenitev zaposlenih žen.

Od skupnih investicij za kapitalno graditev v višini 23,1 milijona dinarjev je določenih 16 milijonov dinarjev za kmetijstvo, od tega 10,5 milijona dinarjev za ekonomijo »Jesenkov« in 4,1 milijona din za ekonomijo »Cankarjevo«.

Avstrijski orožniki so odstranili slovenske spomenike, pangermanske še nadalje ščitijo

V Šmarjeti je še vedno spomenik z napisom: »Umiramo za veliko Nemčijo«

Celovec, 11. marca. (Tanjug.) Kako daleč gre do avstrijske oblasti v svoji izdajalni in protislovenski politiki na Koroškem, najbolje dokazuje dejstvo, da so odstranili avstrijski orožniki po nalogu koroške deželne vlade na Slovenskem Koroškem vse slovenske spomenike in napise. Toda avstrijske oblasti, ki so s tako vneto odstranitvijo slovenske napise, niso napravile v štirih letih po zlomu nemške fašizma ničesar, da bi odstranile številne pangermanske spomenike, napise in velikonemška propagandna gesla, ki so jih na Slovenskem Koroškem razširjal nacisti med Hitlerjevo vladavino in po njej. Tako je n. pr. v Šmarjeti pri Velikovu še vedno spomenik izza plebisicita, na katerem piše: »Umiramo za veliko Nemčijo«. Lani so položile na dan obletnice plebisicita avstrijske neonacistične in šovinistične organizacije venca na ta spomenik šovinističnega germanizma. V Sinči vesi eto ob glavni cesti še vedno velika tabla z napisom: »Krajevna organizacija nacionalsocialistične stranke Sinča ves«. Podobnih napisov, ki so jih namenoma pustili, da bi dali Slovenci Koroški videz nemške dežele, je na Koroškem veliko številno.

Nameste da bi odstranili te spomenike hitlerjevske politike, pa hujšakata deželna vlada in britanska okupacijska vojaška uprava policijo, da s silo odstranjuje slovenske napise, s čimer neti

šovinistično sovraštvo proti Slovincem in oživlja neofašizem na Slovenskem Koroškem.

Avstrijske oblasti še do danes niso povrnile škode slovenskim izseljencem

Celovec, 11. marca. (Tanjug.) Zveza slovenskih koroških izseljencev v Celovcu, v kateri so vključeni koroški Slovenci, ki so jih avstrijski nacisti prisilili na izselitvi med drugo svetovno vojno, je poslala pomočniku zunanjega ministra FLRJ dr. Beblerju brzojavko, v kateri je med drugim rečeno, da niso povrnile avstrijske oblasti niti do danes slovenskim izseljencem škoda, ki so jim jo povzročili nacisti. Avstrijske oblasti so izplačale bivšim izseljencem manjši denarni znesek neposredno pred denarno reformo. Toda ob zamenjavi denarja so izrubbili bivši izseljenci dve tretjini prejetega zneska. Ne glede na to, da ni bila poplačana storjena škoda, pa niso avstrijske oblasti niti še danes postavile pred sodišče tiste, ki so krivi, da so koroške Slovence v množicah selili.

Ker se nasilje nad koroškimi Slovinci nadaljuje, je rečeno na koncu brzojavke, zahtevamo, naj namestniki zunanjih ministrov upoštevajo upravičene zahteve koroških Slovencev in rešijo vprašanje bodoče meje z Avstrijo v zaščito življenjskih pravic našega ljudstva, v skladu z novim jugoslovanskim predlogom.

Pismo frontovcev albanske manjšine Central. komiteju KP Jugoslavije

Bar, 11. marca. (Tanjug.) Albanska manjšina v obmejnem pasu barskega okraja je bila zelo aktivna v predvolilni kampanji za organe Ljudske fronte. Na številnih zborovanjih in konferencah ter z množično udeležbo pri volitvah je obsodila sovražno kampanjo albanskih oblasti proti našemu vodstvu in državi ter s tem dokazala, da je, kakor vsi naši narodi, trdno ob strani Fronte za izgraditev socializma v naši državi.

Frontovci obmejne vasi Cikle pravijo v pismu, ki so ga poslali CK KPJ po končanih volitvah, tole:

»Člani osnovne organizacije Ljudske fronte obmejne vasi Cikle zavračajo z ogorčenjem in gnušom obrekovanja in laži o naši državi, ki jih širijo demokratične države. Pravilnost linije našega vodstva je dovolj jasna slehernemu našemu državljanu in nobena stvar ne more omajati naše ljubezni do vodstva, ki nas modro vodi v socializem. Najbolj pa nas preseneča stališče voditeljev sosedne Albanije, ki z raznimi letaki, vihotapljenimi na naše ozemlje, klevečajo naše vodstvo, Partijo in tovariša Tita. Klevečanje nas tem bolj čudijo, ker smo skupno preživeli kri za isto stvar ter po osvoboditvi delili tudi poslednji grizljaj kruha z albanskim narodom. Mar ni naš Centralni komitej s tovarišem Titom na čelu dokazal svoj internacionalizem pri vprašanju izsušitve Skadrskega jezera? Vprašujemo se, kdo se je v tem primeru pokazal kot nacionalist in kdo kot internacionalist, ko vendar vemo, da je po jugoslovanskem predlogu sprejela večje breme glede izsušitve Skadrskega jezera Jugoslavija, mnogo večjo korist od tega pa bi imela Albanija. Mi, pripadniki albanske manjšine, uživamo vse nacionalne pravice v FLRJ in bomo v prvih vrstah za izgraditev socializma v naši državi. S tem bomo dali najboljši odgovor vsem klevečnikom naše Partije in našega vodstva. Naj sosedni klevečniki nika ne mislijo, da bodo z lažnimi in izdajalnimi vestmi zmanjšali polet naše narodnostne manjšine pri uresničevanju petletnega plana in ugled jugoslovanskih narodov.«

»Borba« je proslavila odlikovanje svojih najboljših sodelavcev in dvig naklade lista na več kot pol milijona izvodov

Delovni kolektiv »Borba«, glasila Komunistične partije Jugoslavije, je praznovno izročilo odlikovani dela najzaslužnejšim članom kolektiva in dvig povprečne dnevne naklade lista na nad pol milijona izvodov.

Te dvojne svečanosti, ki je bila v klubu redakcije, so se udeležili: član Politburoja in CK KPJ tov. Milovan Djilas in člana CK KPJ tov. Veljko Vlahovič in Moma Marković, generalni inženir Omar Krečič ter uredniki beograjskih listov in mnogi gostje.

Ko so navzoči navdušeno pozdravili člana Politburoja in Centralnega komiteja z vzklikanjem maršala Tita, Centralnemu komiteju in Komunistični partiji, so zapeli internacionalno, naka je predsednik sindikalne podružnice tov. Miroslav Popović otvoril svečanost.

Tovariš Ivo Sarajlić, glavni urednik »Borbe« je govoril o pomembnem uspehu, ki ga je »Borba« dosegla s sodelovanjem pri graditvi socialistične Jugoslavije in s širjenjem nauka marksizma-leninizma.

V imenu ljudskih oblasti je izročil odlikovanje najboljšim sodelavcem »Borbe« član ljudske odbora drugega rajona Radomir Brajevič. Z redom dela III. stopnje so odlikovani: trikratni udarnik mehanični monter tov. Čedomir Marinković, dvakratni udarnik tov. Djuro Lazić, mehanik; dvakratni udarnik tovariš Dragoj Čubrak in urednik gospodarske rubrike tov. Aleksander Sokorac. Vodja kontrolno revizijskega oddelka »Borbe« tov. Ljubomir Stihonovič je odlikovan z medaljo dela.

Medtem ko je znašala v stari Jugoslaviji celotna naklada vseh dnevnikov 384.000 izvodov, izhaja danes samo »Borba« v 510.000 do 570.000 izvodih dnevno. Veliko naklado »Borbe« lahko šele dobro razumemo, če jo primerjamo z naklado drugih listov, ki uživajo sloves svetovnih časopisov. Leta 1948 je izhajal ameriški »New York Times« v 850 tisoč, londonski »Times« v okrog 250.000 izvodih, pariški »Monde« pa je izhajal lani dnevno v približno 175.000 izvodih. Prav tako ta visoka naklada »Borbe« v primerjavi z naklado glasil komunističnih partij držav ljudske demokracije in drugih kaže, da spada »Borba« v vrsto najbolj branih listov na svetu. Tako ima glasilo Partije madžarskih delavcev »Szabot Nept« od 200 do 240 tisoč izvodov, »Tribuna Luduc«, glasilo Poljske združene delavske Partije okrog 800.000 izvodov, glasilo Komunistične partije Češkoslovaške »Rude pravot« ima danes naklade od 480.000 do 530.000 izvodov dnevno. Naklada glasila Bolgarske delavske partije (komunistov) »Rabotniško delo« je znašala lani v oktobru 240.000 izvodov dnevno, glasilo Komunistične partije Francije »Humanité« pa izhaja dnevno v 450.000 izvodih.

Obvestilo

Rajonski odbor OF rajona IV. javlja, da bo 13. marca 1949 ob 9. uri v dvorani kina Moskva, Cankarjeva ul. 1 rajonska konferenca OF

z naslednjim dnevnim redom:

- 1. Politično in organizac. poročilo.
2. Diskusija in poročila.
3. Volitve rajonskega plenuma OF, delegatov za mestno konferenco OF in delegatov za III. kongres L.F.J.

SINDIKALNI KULTURNOPROSVETNI AKTIVI KRAJSKEGA OKRAJA NAPOVEDUJEJO TEKMOVANJE NA ČAST 30 LETNICE KPJ

Kulturnoprosvetni referenti sindikalnih organizacij v Kranju, zbrani na sestanku dne 3. t. m., so v čast 30letnice KPJ sprejeli skupne obveznosti in napovedali tekmovanje v kulturno-prosvetnem delu vsem sindikalnim organizacijam Slovenije. Delovni kolektivi kakor tudi vse naše ljudstvo bo na najrazličnejše načine počastilo 30 letnico obstoja naše slavne KPJ, katere ustanovni kongres je bil v Beogradu v dne 20. do 23. aprila 1919. leta. Kakor bodo naši delovni kolektivi še bolj živo delali na svojih delovnih mestih in se še zavestneje borili za čim prejšnjo izvedbo plana in ostvaritev socializma, tako se bodo tudi na ideološki in prosvetni fronti zavestno borili za novo, socialistično kulturo in se vzgajali v nove, socialistične ljudi.

Kulturnoprosvetni referenti sindikalnih organizacij v Kranju pravijo v napovedi:

V dokaz neomajne predanosti in zvestobe naših delovnih kolektivov naši Partiji in tov. Titu, ki nas po pravili poti vodita v socializem, napovedujemo vsem sindikalnim organizacijam Slovenije, zlasti še industrijskim središčem Mariboru, Celju, Trbovljam in Jesenicam tekmovanje na kulturno-prosvetnem področju.

Naše obveznosti so naslednje:

Petletni plan je osnovni člen v naši borbi za socializem. Na to dejstvo orientiramo celotno našo agitacijo in propagando, ki bo mobilizirala naše sindikalno članstvo za dnevno, enakomerno izvrševanje planskih nalog. Vse uspehe, dosežene v borbi za plan, bomo popularizirali z vsemi oblikami agitacije, kot so zvočniki v kolektivih, v mestu in na postaji, izložbe, časopisje, diapozitivi in kineatografna itd.

Izbojšali bomo idejno vsebino nazorne agitacije v kolektivih ter jo poživili z nazornimi prikazi planskih uspehov kolektivov, brigad in posameznikov. Vse zastarele parole bomo zamenjali s svežimi aktualnimi parolami. Za popularizacijo naših udarnikov, novotarjev in racionalizatorjev in najboljših brigad, ki v največji meri izpolnjujejo program naše Partije, bomo v podjetjih uvedli 15 mest časti in 20 knjig časti.

Organizirali bomo tri razstave dela v kolektivih in skupno razstavo dela za 1. maj. V kolektivih Iskra, Inteks, Tiskarstva, Standard, Tekstilindust, Pletenina, Tovarna čevljev in Industrija bombažnih izdelkov bomo organizirali razstave, ki bodo opozarjali na pomen borbe za dvig kvalitete proizvodov. V kolektivih bomo organizirali 10 rednih koticov neposredno v delavnicah. Te redne koticke bomo uporabljali kot centre agitacije v podjetjih.

Okna novic bomo organizirali v 10 sindikalnih podružnicah.

MLADINA SE PRIPRAVLJA NA IV. KONGRES LMS

Drnovškova rudarska brigada bo že 6. aprila začela kopati za 1. maj

Proti koncu lanskega leta je mladina zagoreškega rudnika dala pobudo za nov način dela, ki bi se izboljšal dosedajni način dela mladinskih števil. Sedemkratni udarnik Drnovšek Franc in mladince Slapar in Končar so na sestanku z direktorjem, obratovodjo in nadzornikom predlagali, da bi ustanovili brigado, ki bi združila tri številke in ki bi ji bilo dodeljeno posebno delovišče. Ker so Drnovšek, Slapar in Končar svoj predlog utemeljili in dokazali pozitivne strani novega načina dela, so se vsi ostali strinjali in odkazali mladini posebno polje v Podstrani.

Najboljši mladinci so se zbrali v brigado. 27 jih je bilo, večina jih je že delala v mladinskih številkih. Mladinska številka 223, ki je že delala na tem delovišču, se je v celoti vključila v brigado, ostali dve številki pa so v tem času ustanovili in ju vključili v brigado.

Na tem sektorju dela, ki ga imenujejo mladinsko polje, so pred dvema mesecema delale tri proizvodne številke, dve mešanji in ena mladinska. Tekmovanje, ki se je razvilo med njimi, pa ni prineslo pravega uspeha. Posamezne številke, ki so se borile za presežanje delovnih norm, niso sodelovale med seboj. Številka je jemala številki vagončke, ki jih je primanjkovalo in vsaka številka je posebej prevažala les v rov, pri čemer so izgubljali na času. Številke si niso šle na roko, ker so gledale preveč na svojo korist.

Nezdravemu tekmovanju je napravila konec novo ustanovljena mladinska brigada, ki je prišla na ta sektor dela. Člani brigade so si izvolili za svojega voditelja sedemkratnega udarnika Franceta Drnovška.

Brigadir Drnovšek Franc je član Partije in prednjači pri delu pred drugimi. Že leta 1946 si je prvič priboril častni naslov udarnika in od takrat ga ne izpusti več. Delovno normo presega stalno za 20%. Presegal pa jo je tudi že 78%. Člani sindikalne podružnice ga spoštujejo in mu zaupajo, zato so ga izvolili za tekmovalnega in tarifnega referenta.

Drnovšek Franc se tudi v prostem času večkrat sestane z dobrimi mladinci kot so Končar, Slapar, Hudomal in Dobničnik ter skupaj pripravljajo, kako bi zboljšali kvaliteto premoga in dosegli še večji uspeh pri delu.

11. februarja je mladinska brigada na skupnem sestanku razpravljala, kakšen tekmovalni načrt bi sprejela za IV. kongres mladine Slovenije. Vodstvo mladinske organizacije je že pred sestankom pripravilo okvirni načrt tekmovanja, na sestanku pa so ga dokončno izdelali. Naloge, ki jih je sprejela mladinska brigada za kongres, niso lahke. Mladinska brigada je sklenila, da bo 6. aprila, t. j. na dan kongresa, začela delati že za 1. maj. Zato dela brigada sedaj tudi ob nedeljah. Težkoče imajo le v mladinci, ki prihajajo na delo iz oddaljenih vasi, in s tistimi, ki imajo doma posestva. Mladinsko vodstvo je sklenilo, da bo tem mladincem-rudarjem posevčalo še večjo ekbr. Ti mladinci še ne živijo popolnoma z rudnikom, ker mislijo pri svojem delu tudi še na zemljo in dom. Pa tudi na delo prihajajo včasih že utrujeni, ker so prej delali doma.

Mladinska brigada že dalj časa bje borbo za izboljšanje kvalitete premoga. To je tudi ena njenih predkongresnih obveznosti. Kvaliteta premoga se zaradi razstreljevanja premogovnih slojev mnogokrat poslabša, ker rudarji, da imajo lažje delo pri odkopavanju, pregreto zavrtajo luknje. Premog se pri takem razstreljevanju razdrobi v prah in na male kose. Mladinska brigada pa je začela s drugim načinom dela. Namesto 18 luknenj zavrti samo 9, polovico manj kot sicer. S tem je prihranila za eno tretjino na strelivu in zboljšala kvaliteto premoga, ker se premog pri takem načinu miniranja manj zdrobi. Premog kosovec pa je vreden mnogo več.

Mladinska brigada ekbrbi tudi za strokovno izobrazbo svojih članov. Ne samo, da brigadir Drnovšek prenaša svoje izkušnje na mlajše sodelavce, ampak počea tudi večina članov brigade kopaški tečaj. To so namreč sklenili tudi za svojo obveznost. V zadnjem tednu so člani brigade Dolinšek, Hudomal, Smerkolj, Dobničnik, Mladenič in Lušina že napravili kopaški tečaj. V tečaj za polkvalificirane kopače pa so se vpisali mladinci Jerd, Kovač in Ljubič.

Mladinska brigada tudi ekbrno čisti premog, ki ga koplje. Jalovino, ki jo sproti odstranjujejo, zlagajo na lieu mesta in jo potem uporabljajo pri zasipavanju odkopov. Brigada prihrani s tem tudi na gramozu, ker ga pri zasipavanju odkopov manj uporabi. Sklenili pa so tudi, da bodo tesni podporniki po predpilih in tako preprečili marsikatero nesrečo, ki se v rudnikih dogodi zaradi neprevidnosti in površnega dela pri postavljanju podpornikov.

Mladinska brigada je v polnem zamahu. Mladince in mešane številke, kakor tudi posamezni rudarji, so z njo v tihem tekmovanju. Toda brigada je sklenila, da bo pod dobrim vodstvom brigadirja Drnovška izpolnila vse predkongresne naloge in da bo najboljša rudarska skupina v trboveljskih rudnikih.

Demanti CK Kompartije Grčije v zvezi z lažnimi vestmi o makedonskem vprašanju

Atene, 11. marca. Radijska postaja Svobodne Grčije je objavila demanti CK KP Grčije v zvezi s klevečniškimi vestmi Aten in Londona o makedonskem vprašanju. V demantiju je rečeno:

»Zadnje dni se z raznih strani, v glavnem iz monarhofašističnih Aten in Londona, pojavlja v različnih oblikah in na različne načine ista lažna in klevečniška vest, da je sklenila KP Grčije razne sporazume za ustvaritev balkanske komunistične federacije in makedonske države, ki bi združila vse dele Makedonije v Jugoslaviji, Bolgariji ali Grčiji.

Vse te vesti so lažne in klevečniške. Njihov namen je pomagati monarhofašizem in imperializem v borbi proti nam, razbiti enotnost borbe grškega in makedonskega naroda in zasejati razdor med balkanske narode.

Peti plenum CP KP Grčije, ki je bil 30. in 31. januarja 1949, je razglasil, da bo posledica zmage demokratične armade ta, da bo vzpostavil makedonski narod svojo nacionalno suverenost tako, kakor sam hoče. Da bi to dosegel, preliha sedaj tudi svojo kri. To je stališče KP Grčije o makedonskem vprašanju. Oba naroda, grški in makedonski, se skupno borita za svojo svobodo. Posledica zmage bo, da bo vsak narod svobodno in suvereno odločil o svoji nadaljni poti. Posledica zmage bo, da bo makedonski narod sam odločil, kako hoče živeti in kakšno upravo bi rad imel. Tega ljudskega demokratičnega stališča KP Grčije ne more popačiti nikaka klevečniška gonja in polemika sovražnikov naše borbe.«

Demanti Tanjuga

Beograd, 1. marca (Tanjug). V časopisu »Za trden mir in za ljudsko demokracijo« je neki L. Bulatović (verjetno psevdonim) objavil članek proti naši državi, ki je pisan na že občajen klevečniški način. V članku so med drugimi lažni navedene besede tovariša Tita, ki jih je baje izrekel ob novem letu, »da so pri nas vsi razredi in inteligenca združeni in da je njih enotnost nad interesi Partije«.

Ta citat je zlonamerno izmišljen, da bi se mogle »dokazati« laži o naši državi, o katerih se lahko prepriča sleherni čitatelj, saj je bil novoletno govor tov. Tita objavljen. Takšne in podobne povtorbe v omenjenem članku in podobnih člankih ilustrirajo brezobzirnost in lažni vodstvo klevečniške gonje proti naši državi.

Ameriške oblasti so protizakonito aretirale sovjetskega diplomatskega uslužbenca

New York, 11. marca. Tass poroča, da so ameriške oblasti protizakonito aretirale letos 4. marca sovjetskega diplomatskega uslužbenca Gubičeva, ki je akreditiran pri OZN. Isti dan, nekako ob 21 je Gubičeva prestreglo šest neznanih oseb. Odpeljali so ga v prostore zveznega preiskovalnega urada ter ga zasedevali vso noč in naslednje dopoldne. Dognati so hoteli razne zadeve, ki zanimajo ameriško obveščevalno službo, in sicer o graditvi raznih vojaških objektov, o morebitnih spremembah v sovjetski znanosti politiki in podobno. Kljub odločnim protestom in odlašanjem odgovorov na njihova vprašanja so Gubičeva postavili pred sodišče. Sodne oblasti so morale razpravo odložiti, Gubičeva pa so vendarle pridržale v zaporu, kjer je še danes.

Zaradi tega protizakonitega ravnanja ameriških oblasti je veleposlanik ZSSR v ZDA Panjuškin poslal zunanjemu ministru ZDA Achesonu noto, v kateri ostro protestira zaradi samovoljnega ravnanja ameriških oblasti do sovjetskega diplomatskega uslužbenca. Panjuškin v noti izpodbija obtožbo proti Gubičevu in trdi, da Gubičev ni zagrešil nobenega zločina, zato naj ga takoj izpustijo iz zaporu.

Iz držav ljudske demokracije

VARSAVA. — Predsednik republike Boleslaw Bierut je imenoval za ministra za zunanjo trgovino inž. Tadeusza Gedeja, dosedanega direktorja urada za nadzorstvo pri ministertvu za industrijo in trgovino. PRAGA. — Češkoslovaška vlada je sprejela uredbi o postavitvi posebnih sekretarjev, ki bodo pripravljali v skladu delo ljudskih odborov, ki pomagali pri uresničevanju nalog gospodarstvenega plana, zlasti v kmetijski proizvodnji, in vzdrževati stike z okrajnimi odbori. Sekretarji n bodo stalno v kraju. Prav tako so sprejeli uredbi o socialnem zavarovanju vojakov, ki delajo v rudnikih in drugod. Po tej uredbi bodo imeli vojniki iste pravice kot ljudje delavci. BUDIMPEŠTA. — V KODANJU je bil podpisan sporazum za izmenjavo blaga med Madžarsko in Dansko letno za 11 milijonov dolarjev. Danska bo pošiljala Madžarski penicilin, kriolit in orodne stroje, Madžarska pa perle, selenske plošče, žarnice itd.

Sprememba v vladi SSFR Rusije

Moskva, 11. marca. Tass poroča: Predzid Vrhovnega sovieta RSFSR je razrešil dolžnosti predsednika ministrskega sveta Ruske sovjetske socialistične federativne republike Mihaila Rodionova. Za novega predsednika ministrskega sveta je bil imenovan Boris Čornougov.

Poziv CK KP Nizozemske

Amsterdam, 11. marca. (Tass.) CK KP Nizozemske je objavil poročilo, v katerem opozarja nizozemsko ljudstvo na namene vojnih hujšakcev in ga poziva, naj zavrne bruseljski (atlantski) napadalni pakt. Nadalje poziva Centralni komitej nizozemskega ljudstva, naj se najodločneje upre graditvi vojaških oporišč na Nizozemskem in izkoriščanju nizozemske industrije za vojne namene.

V poročilu je poudarjeno, da CK KP Nizozemske v celoti soglašajo z izjavami Thoreza in Togliattija, da bodo delavci na zahodu vsestransko podprli sovjetsko armado, če bo prisiljena pri preganjanju sovražnika prekoračiti meje zahodnih držav.

Na koncu poziva Centralni komitej vse nizozemske delovne ljudi, naj najodločneje zahtevajo, da vlada preneha s kolonialno vojno v Indoneziji.

Partizansko gibanje v Južni Koreji se stalno širi

Fenjang, 11. marca. (Tanjug.) Ljudstvo v Južni Koreji se vedno bolj ogroženo bori proti luknovni »vladi« Sin Man Rija in za takojšnjo evakuacijo ameriških čet. Po Tassovih poročilih se partizansko gibanje v Južni Koreji stalno širi. Partizani uspešno napadajo vojaške in policijske sile Sin Man Rija.

Na področjih, ki so osvobodena izpod luknovnih čet in policije, obnavlja ljudstvo ljudske odbore. Tako so v okrožju Saoseni in v pokrajini Južni Kentsan znova ustanovili ljudske odbore ter uničili vse projaaponske in izdajalske elemente.

Hkratni nadaljuje luknovna vlada z nasiljem nad ljudstvom in izvaja množične aretacije v različnih korejskih mestih. Pred kratkim je seulska policija aretirala samo v enem dnevu 110 ljudi.

VREMENSKE POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje dne 11. marca: Jedro visokega zračnega pritiska, ki je bilo nad Finsko, popušča in se umika proti srednji Rusiji in s tem odpira pot atlantskim depresijam v severno Evropo. Ker te depresije spremljajo zelo močne fronte, je računati s skorajšnjim padcem zračnega pritiska tudi v srednji Evropi, kar lahko povzroči nenadne spremembe. Slovenija se nahaja pod vplivom šibkeje depresije s srednjim pri Sardiniji. Vremenska napoved za soboto 12. marca: Obično s padavinami, pozneje v teči dneva izboljšanje. Temperatura podnevi okrog +6 stopinj C.

SOCIALISTIČNA PREOBRAZBA VASI TERJA NENEHNO PODROBNO POLITIČNO DELO MED KMETI

Ministrstvo za kmetijstvo je sklicalo v Ljubljani konferenco okrajnih kmetijskih poverjenikov in članov okrajnih zvez kmetijskih združenj. Na njej so med drugim razpravljali o razvoju združnega sektorja v kmetijstvu. Po poročilih okrajnih poverjenikov in združenjskih aktivistov sta ministru tovariš Janez Hribar in tovariš Jože Levstik analizirala dosedanje uspehe in neuspehe ter ugotovila pomanjkljivosti, ki so dosegle ogroženo prihodnost razvoja združnega gibanja pri nas. Povezujemo nekatere ugotovitve konferenčne.

Iz poročil okrajnih aktivistov je bilo razvidno, da je združno gibanje več ali manj zajelo vslo Slovenijo. Ustvarjeni so pogoj, da bi bilo mogoče doseči mnogo večje uspehe, kakor smo jih dosegli do sedaj. Ti pogoj so predvsem pripravljenost naših kmetijskih množic stopiti na pot združništva. Največja ovira hitrejšega razvoja je prav v tem, da so aktivisti precej zaostajali za množicami ter niso popolnoma izkoristili pripravljenosti ljudi, ki bi se odločili za združništvo, če jim kdo razprši še nekatere pomisleke in predsodke. Ni se mogoče izogniti ugotovitvi, da je bilo doslej politično delo na vasi zelo pomanjkljivo ali pa ga sploh ni bilo. Medtem ko poprej na okrajnih odborih niso posvečali primerne pozornosti kmetijskim obdelovalnim združenjem, ki so že delovale, tako doslej še ni bilo podrobne, dovolj obsežnega in poglobljenega dela s kmetijskimi množicami v vaseh. Aktivisti niso šli med ljudi in večkrat niso tudi sami dovolj razumeli združništva.

Nekateri naši aktivisti na vasi niso bili pri delu borbeni, revolucionarni, ampak so čisto postali uradniki, birokrati, ki so pisali navodila in okrožnice — pogosto tako, da jih niso niti sami dobro razumeli — namesto da bi bili sredi boja za socialistično preobrazbo vasi. Okrajni aktivisti niso gospodarsko in politično analizirali vasi in okraja, tako da nimajo popolnega pregleda nad političnim in gospodarskim dogajanjem v okraju ter pogosto ne vedo povedati kaj več kakor številke o pripravljanih odborih in kol-

ko ekonomij imajo ali jih ustanovljajo. Mnogi tudi gledajo na združno ekonomije kot v resnici na — ekonomije, to se pravi kot na podjetja, ki imajo samo socialistično »firmo«. V ekonomijah ne vidijo enega tistih vzvodov za socialistično preobrazbo vasi, ki je med sedanjim razvojem prav tako nepogrešljiv kakor če na slepo ustanovimo obdelovalno združno.

Socialistična preobrazba kmetijstva terja nenehno podrobno politično delo med ljudmi v vseh oblikah — nikakor ne smemo zanemarjati tudi prosvetnega dela — pri tem pa seveda ne smemo pozabiti, da gre za trdo borbo, ne pa za govoranco. V kmetijskem poverjeništvu in okrajnih združenjih zvezah morajo biti tudi taki tovariši, ki bodo znali kmetu poljudno pojasniti, kaj je združništvo.

V nekaterih ljudskih republikah se združno gibanje zelo naglo širi, medtem ko Slovenija zelo zaostaja, prav zaradi naših slabosti in napak. Pri nas so celo mnogi ugodnejši pogoji za ustanavljanje združenj kakor v drugih ljudskih republikah, kjer so nas zelo prehiteli. Proizvajalnih sredstev imamo mnogo več. Razen tega je pri nas bolj razvita industrija, tako da se je tudi kmetiču prebivalstvo bolje seznanilo s socialističnim gospodarskim sektorjem ter se bolj približalo združništvu. Tega pa nismo znali dovolj izkoristiti, ker nismo gledali na preobrazbo kmetijstva revolucionarno, ampak le kot na sam sebe prepričan razvoj.

Voda na mlin sovražnikom je, če zagovarjamo mnenje, da je čas za ustanavljanje združenj in ekonomij samo pozimi. V resnici je čas za to vse leto. Združne je mogoče ustanovljati vsak dan. Nič nas ne sme motiti, če hočemo kmetje letos še vsek zase pospraviti pridelke — združne je mogoče kljub temu ustanovljati med letom. Takoj pa se je mogoče tudi že sedaj delno lotiti skupnega obdelovanja zemlje, ki bo nedvomno koristilo vsej skupnosti.

Ustanavljanja združenj med letom ne bo oviralo delo na polju, če bomo izpolnili druge pogoje. V nešteti vaseh se

kmetje zanimajo za združne in jih bodo ustanovljali tudi vse leto, če jim bomo pomagali. Aktiv pa jim more pomagati seveda le, če je dovolj delaven in zaveden: če dela na terenu, ne pa le v pisarni ali na sedežu okraja; če čim bolj pozna teren, to se pravi, če okraj čim podrobneje analizira — zbira vse potrebne gospodarske in politične podatke, učinkovito pojasnjuje prednosti združništva pred zasebnim kmetijstvom itd. Če bomo dobro poznali vse probleme na terenu in razumeli bistvo združništva pri nas, bomo mogli odgovorjati ljudem na vsa vprašanja. Vse podrobnosti mogoče razčistiti seveda le v neposrednem stiku z ljudmi. Zato je treba sistematično obiskovati vasi, tam pa delati tako, da bodo ljudje vse razumeli in se zavestno oklenili združništva in da bomo na drugi strani tudi spoznali ovire in sovražnike na terenu. Sistematično delo na terenu bi tudi narekovalo, da bi vsak teden napravili temeljit obracun na podlagi izkušenj in skušali izboljšati delo.

Doslej niso imeli okrajni aktivisti tudi skoraj nobenih zvez z ustanovljenimi obdelovalnimi združenji. Dogajalo se je, da ni nihče z okraja vse leto obiskal obdelovalne združne, kaj še, da bi ji pomagali. Namesto da bi skušali prenašati dobre izkušnje iz združenj v združno ali da bi seznanjali kmete z združnimi uspehi, so združne prepustili same sebi, kakor da nimajo nič skupnega z našim kmetijstvom.

Nekatere združne so dale zelo mnogo pri odkupu, na splošno pa so vse izpolnile obveznosti do države. Mnogo so zlasti prispevale obdelovalne združne v Apaški kotlini. Združna v Lutvercih, ki je štela samo 23 družin, je dala 23 vagonov krompirja. Ves okraj z okrog 6000 kmetijskimi gospodarstvi je dal 350 vagonov krompirja. Donos krompirja pri tej združni je bil največji v Jugoslaviji: 290 stotov na hektar, medtem ko so kmetje na enakih zemlji pridelali največ 150 stotov. Donos žita je znašal v združni 18 do 22 stotov, medtem ko so zasebniki pridelali samo po 10—15 stotov. Take uspehe je treba pokazati našim delovnim kmetom.

Delo okrajnih aktivov je treba temeljito in čimprej izboljšati. Povezano mora biti najtesneje s političnim delom v vseh okraju; iz nalog za socialistično preobrazbo kmetijstva pa ne smemo izločiti tudi vsega drugega množičnega in zlasti kulturnega dela na vasi — vse moro biti posvečeno skupnemu smotru: graditvi socializma na kmetijskem področju.

Večina slabosti, ki so vzrok dosedanjega zaostajanja našega združništva, izvira predvsem iz starega, birokratskega, pisarniškega reševanja nalog in ker aktivisti niso v dovolj živem stiku z ljudmi.

Dobro pripravljene zbori volivcev so velika pomoč ljudskim odborom

Vedno bolj obsežno delo ljudskih odborov, tako v političnem kot gospodarskem pogledu, zahteva iz dneva v dan nove organizacijske prijeme in nove oblike dela, hkrati pa tudi široko pritegovanje volivcev. Prav v sodelovanju množice s krajevnimi ljudskimi odbori se kaže globoko demokratično bistvo naše ljudske oblasti. Na eni strani sprejemajo odbori od volivcev nove spodbude za izboljšanje dela, na drugi strani pa se volivci učijo upravljanja ter kontrolirajo in usmerjajo delo svojega odbora.

Mnogi ljudski odbori zanemarjajo sodelovanje z volivci, ali pa so zbori volivcev le slabo pripravljene navadni množični sestanki. Drugod pa uporabijo zbor volivcev za primerno priliko, da volivcem preberejo zapisnike rednih sej KLO-ja, oziroma važnejših dopisov ali okrožnic, kot je bilo to v KLO Dob, kar je seveda izrazito birokratično. Posledica takega dela in vsebine zbor volivcev je vedno manjša udeležba.

Zbore volivcev sklicuje krajevni ljudski odbor, vodi pa naj ga na zboru volivcev izbrano delovno predsedstvo. Člani delovnega predsedstva praviloma naj ne bodo člani ljudskega odbora. Dnevni red zbor volivcev mora biti tak, da seznanji volivce z delom ljudskega odbora, hkrati pa da sproži diskusijo med zbranimi volivci. Pravilno je, da eden od ljudskih odbornikov poroča o delu KLO-ja. Ni dovolj, da referent samo pozove ali opozori volivca, da naj »kar največ doprinesejo k izpolnjevanju nalog. Važno je tudi, da navozi že na zboru pregledajo in sklenejo sodelovanje volivcev pri različnih akcijah. Volivci se med seboj dobro poznajo. Poznajo gospodarsko moč vsakega v vasi in prav zaradi tega oni sami najbolj točno in pravilno lahko ocenijo in predlagajo razrez obveznih oddaj in progresivno obdavčitev kmetovalcev. V okraju Kamnik so med 81 zbori volivcev le na zboru v Komendi imensko obravnavali potrebo zvišanja davčnih osnov za nekatere kmete. Na zboru volivcev v istem KLO-ju pa so povsem nepravilno zamolčali 15 kmetov, ki niso hoteli kontrahirati tako, kot bi lahko po njihovi gospodarski moči. Prav javno obravnavanje obveznosti do skupnosti onemogoča, da bi se vsaki spekulant izogibal obveznim oddajam in pravilni obdavčitvi, kar je bil do sedaj še marsikje primer. Kjer so določali obdavčitev in razreze samo v pisarni, niso pa o tem razpravljali z volivci, niso bili doseženi zadovoljivi uspehi. Z javno diskusijo o progresivni obdavčitvi in ob razkrinkavanju spekulantov pa bodo tudi pošteno delovni kmetje začetili, da so zaščiteni.

Dostikrat na zborih volivcev samo ugotovljajo n. pr., da je bilo preveč telet zaklanih, da je semenski krompir že elab itd. Prav bi bilo, da se volivci že kar na zboru domenijo o zamenjavi telet, krompirja ali drugega semena in podob-

no. Prav tako so n. pr. dani v vasi pogoj za zgraditev združnega doma, šole, cest, vodovoda, za organizacijo ekonomije, obdelovalne združne itd. O vsem tem se dá pogovoriti na zboru volivcev. Prav tako zbori volivcev vse premočno razpravljajo o gospodarski dejavnosti KLO-ja. Volivci najbolj vedo, kakšne so potrebe in možnosti za postavitev krajevnega podjetja. KLO bo dobil na zboru nove spodbude za ustanavljanje podjetij, volivci pa se bodo udeležili v zavesti, da zbor ni bil sklican le formalno, ampak da KLO v resnici upošteva njihove predloge. Prav tako je pravilno, da zbor volivcev razpravlja o krajevnem proračunu. Volivci morajo biti seznanjeni s finančnim stanjem okraja. Zbor volivcev lahko razpravlja o proračunu in daje tudi svoje predloge za spremembo določenih postavk proračuna. Seveda pa ne more zbor volivcev dokončno sklepati o proračunu. Krajevni proračun sprejme in potrdi le ljudski odbor na svojem zasedanju kot najvišji oblastveni organ v kraju. Isti primer je tudi pri sklepanju o pobiranju krajevnega samoprispevka. Odločbo o krajevnem samoprispevku izda krajevni ljudski odbor, vendar pa je vezan na sklep zbor volivcev, ki mora predhodno o tem razpravljati.

Zbori volivcev so tudi množična kontrola dela ljudskega odbora kot celote in dela posameznih odbornikov. Na zborih imajo volivci priliko kritizirati nezdrave pojave v delu ljudskega odbora in razkrinkati protiljudske elemente, ki so se vrinili v odbore. Volivci dajejo tudi spodbude za njihov opoklic. Odborniki je mogoče opoklicati sicer samo na podlagi posebnih opoklicnih volitev, toda spodbude za ta postopek pa naj dajejo prav zbori volivcev, na katerih volivci pretresajo in ocenjujejo delo odbornikov. Prav ta kritika je izraz revolucionarnega značaja naše oblasti in resnične ljudske demokracije.

Ker so zbori volivcev povezava in sodelovanje ljudstva z organi oblasti, jih moramo pogosteje sklicevati in vsebinsko temeljiteje pripraviti. Zbori volivcev ne smejo biti površno pripravljene množični sestanki, kjer bi slabi aktivisti zablajali diskutante, kar močno škoduje ljudski oblasti in ustvarja nezaupanje volivcev. Zbori volivcev morajo vsakega konkretno seznanjati z delom ljudskega odbora in z načeli naše gospodarske politike. Le tako bodo pritegovali vedno več volivcev, ki se bodo od sodelovanju z ljudsko oblastjo tudi politično gradili. Dober zbor volivcev dviga avtoriteto ljudske oblasti, ker razkrinkuje protiljudske elemente ter utrjuje socialistične pozicije na vasi. S konstruktivno kritiko pa pomaga ljudskemu odboru v njegovem delu ter s predlogi in sklepi mobilizira množice za sodelovanje pri izpolnjevanju nalog, ki jih narekuje graditev socializma.

Po vsej državi se bo 19. marca začela velika akcija za zbiranje odpadkov

Na pobudo izvršnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije se bo prišlo po vsej državi 19. marca zbiranje odpadkov. V tej akciji, ki bo trajala vse leto, bodo sodelovale vse frontovske organizacije in republiška podjetja za zbiranje odpadkov. Odpadki raznih kovin, papirja in drugega materiala so za naše gospodarstvo zelo važne surovine. Z zbiranjem teh odpadkov ne bomo povečali samo našo proizvodnjo, zboljšali bomo kvaliteto proizvodov. V naši državi imamo veliko starega železa raznih zapuščenih objektov, motornih vozil in drugega materiala, ki je ostal po hudih bojih narodnoosvobodilne vojske. Starega železa je posebno veliko na železniških postajah in ob porušenihi mostovih.

Razen staremu železu je treba poseviti posebno pozornost tudi zbiranju drugih kovin, kakor n. pr. aluminija, bakra, bronu, medu itd. Drobci stekla so tudi potrebni lahki industriji, ker lahko zamenjajo 20% surovin, izboljšajo in zaradi hitrega topljenja steklene mase tudi pospešijo proizvodnjo. Za proizvodnjo papirja je zelo važen star papir, ki nam domašča celulozo, ki jo uporabimo. Z zbiranjem starih krp, posebno lanenih, koš, rogov itd. bomo omogočili večjo proizvodnjo tkanin, glavnikov, gumbov in drugih predmetov široke potrošnje. Z zbiranjem starega gumija, medicinske embalaže, steklenice itd. bomo prav tako lahko v precejšnji meri pomagali naši proizvodnji za široko potrošnjo.

Poleg navedenih surovin in predmetov ima za našo prehranjevalno industrijo poseben pomen zbiranje rastlinskega semena, n. pr. tobaka, bombaža itd.

Da pa bi imela ta velika akcija tudi uspeh, je potrebno izvesti organizacijske priprave. Glavni odbori Ljudske fronte se bodo povezali v ta namen z republiškim podjetji za zbiranje odpadkov, po katerih bodo usmerjali to akcijo. Okrajne oziroma mestne organizacije Ljudske fronte naj se povežejo z okrajnimi in mestnimi podjetji za zbiranje odpadkov. V teh stahih bodo načelniki in sekretarji

okrajnih oziroma mestnih komitej za gospodarstvo ter po en predstavnik AFZ, sindikatov, Ljudske mladine, pionirjev, Zveze borcev ter drugih množičnih organizacij. Stabi množičnih organizacij bodo ustanovljali skupine za zbiranje odpadkov na terenu. Te skupine bodo volili člani gospodarskega aktivna. Gospodarski aktivni osnovnih organizacij imajo med drugim nalogo, da sortirajo vseh vrst odpadke po navodilih odkupnih podjetij.

Ustvariti je treba tudi najtesnejše sodelovanje vseh množičnih organizacij ter enot Jugoslovanske armade, ki bodo pomagale pri razbijanju konstrukcij porušenihi železniških mostov in pri prevajanju materiala do železniških postaj. Dobro bo treba organizirati prevajanje materiala, ki ga bodo zbrale množične organizacije v posameznih krajih, za transport večjih količin v tovarne pa naj se frontne organizacije porazgovore s šefi železniških postaj in rečnihi paroplovnimi družbami.

Organizirano in sistematično pripravljeno zbiranje odpadkov bo omogočilo, da bo naša država postala v večji meri neodvisna v pogledu surovin od inozemstva. Na stotoseč ton materiala, ki je ležal doslej neizkoriščen, pomeni hkrati velikanski prihranek naše države. Zato pa bo treba akcijo vsakekor dobro politično pripraviti in množicam s široko agitacijo obrazložiti njen pomen. Ljudska fronta bo s to akcijo veliko pripomogla k socialistični izgraditvi in izpolnitvi petletnega plana nove Jugoslavije. (Tanjug.)

Paročila iz naših krajev

Okrajni odbor Trbovlje je sprejel proračun za leto 1949

5. marca je bilo četrto redno zasedanje okrajnega ljudskega odbora Trbovlje, ki se ga je med drugim udeležil tudi predsednik vlade LRS Miha Marinko. Na zasedanju so soglasno sprejeli proračun za trboveljski okraj.

Predsednik okrajnega odbora tovariš Dušan Povše je v svojem referatu poudaril, da bo letošnji proračun dvignil življenjsko raven delovnih ljudi trboveljskega okraja. Čeprav je trboveljski okraj industrijski, bodo posvetili v letošnjem letu vso pozornost tudi kmetijski proizvodnji. Pri tem bodo odigrale pomembnih vlog kmetičke združne, ki bodo organizirale semenske in strojne postaje, delavnice, združne drevesnice, čebelnjake itd.

V minulem letu so postavili samo 2 združna doma: v Izlakah in Dolah pri Litiji. Zato se bodo letos tega vprašanja resneje lotili. Doslej je v trboveljskem okraju organiziranih pet državnih in ena združna ekonomija. V letošnjem letu predvideva plan organiziranje 17 združnih ekonomij, ki bodo pripomogle k dvig naprednega kmetijstva. Glavna naloga združnih ekonomij bo oskrbovati industrijska središča s svežo zelenjavo.

Nato je tov. Dušan Povše govoril o razvoju lokalne industrije v trboveljskem okraju. V letošnjem letu si bodo prizadevali razvijati lokalno industrijo v uporabljanje lastnih surovin, ki bo predelovala odpadke gozdnih in vrtnih sadežev, živilskih in poljedelskih pridelkov ter posegala po lokalnem rudnem bogastvu. Več pozornosti je treba posvetiti tudi obrtništvu.

V komunalnem sektorju je najvažnejša naloga zgraditev novih stanovanj. V ta namen bodo pritegnili k delu člane OF in množične organizacije. Z ustanavljanjem otroških jasli, domov igre in dela ter drugih uslužnostnih ustanov bodo razbremenili žene, da se bodo mogle v tem večji meri vključevati v proizvodnjo.

Nato je referent omenil izpolnjevanje okrajnega plana v preteklem letu. Plan okrajnega ljudskega odbora je izpolnjen s 104%; po količini s 112%, po vrednosti pa s 96%. Lokalna industrija trboveljskega okraja je kot celota svojo nalogo izpolnila. Kupna moč prebivalstva se je v letu 1948 dvignila v primerjavi z letom 1939 za 56,5%. Plan zagotovljene preskrbe je bil v glavnem izpolnjen, razen v tekstilih, kjer se še realizira.

Pri izpolnjevanju plana v kmetijstvu so bili doleteni lepi uspehi. Setveni plan sicer v celoti ni bil izpolnjen, toda plan odkupov je bil v splošnem presežen, zlasti pri odkupu žitaric za 263%. Tudi v živinoreji se je pokazal lep napredek. Proizvodnja lesa je bila dosežena v vseh sortimentih in presežena za 66,5%.

Okrajni proračun za leto 1949 je višji od lanskega za 13,160.000 dinarjev. Po-

sebo se je zvišal proračun za prosveto in socialno skrbstvo.

Nato je sledilo tajniško poročilo, ki ga je podal Itajnik van Sorn. Predvsem je poudaril sodelovanje volivcev z ljudskimi odbori.

Zbori volivcev so se v večini odborov vršili centralizirano, posledica tega je bila, da zbori niso bili sklepčni ter vsebinsko in organizirano slabo pripravljene. Drugod so bili spet primeri, kjer se je odstotek udeležbe prav zaradi decentralizacije zborov dvignil.

Po diskusiji je skupščina sprejela odlok o zaključnem proračunu za leto 1947, odlok o dodatnem proračunu za leto 1948 in proračun za leto 1949. S. S.

Kulturno življenje v Ribčah v Zasavju.

V nedeljo, 6. marca je krajevna organizacija AFZ v Ribčah v sodelovanju z mladinci in pionirji, uprizorila dvodejansko »Zupanova Micka« in »Škratje«, ki so jo igralci dobro izvedli. Učilnica obnovljene šole je bila prenapolnjena, ker so prišli na prireditev prebivalci iz okoliških krajev. Marko

Z Vrhniko. Na iniciativo zveze borcev se je tu kulturno delo zelo poživilo. V kratkem času je bil prenovljen »Cankarjev dom«, ki je sedaj dovolj velik za razširjeno Vrhniko. Velika dvorana služi kinopredstavam in dramskim prireditvam, v mali dvorani pa bodo sestanki itd. V kratkem času bodo končali tudi z obnovodra, da bo možno na njem prirediti vse vrste prireditev.

Prenovljeni dom so otvorili z družabnim večerom 26. februarja, 6. marca pa so bile pevski zbori Zveze borcev priredili dobro uspel pevski koncert. N. G.

TEKMOVANJE IGRALSKIH SKUPIN V SLOVENIJI

Doslej so bila v Sloveniji organizirana tekmovalna igralskih skupin po raznih okrajih, okrožjih, po mladinski in sindikalni liniji. Razumljivo je, da nam ta tekmovalna niso mogla pokazati vsega pregleda slovenskega amaterskega igranja. Zato je izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije razglasil tekmovalne za kategorizacijo vseh igral. družin Slovenije — od vrhov amaterskih, pa do najmanjših vaških skupin. Pri ocenjevanju mora odločati izključno le kvaliteta.

Okrajni ljudskoprosvetni sveti bodo izbrali po načinu, ki je opisan v listu za ljudsko prosveto »Obzorje« št. 12 iz lanskega leta svoje okrajne prvake, ki se bodo med seboj pomerili. Sedem, osem najboljših okrajnih skupin bo nastopilo v juniju v Ljubljani, kjer bo Ljudska prosveta pokazala širokemu občinstvu svoje najboljše družine.

Objavi kategorizacije se je doslej odzvalo že več okrajev. Tako je Ljubljana-mesto prijavila kar 15 skupin s 14 različnimi igrami, Maribor-mesto pa je prijavilo le 3. Ljubljana-okolica je prve kategorizacije že izvršila in ocenila Litijo in Brezovico kot dobri krajevni, Logatec pa kot medokrajno skupino (v »Obzorju« št. 12 je namreč tiskovna pomota in mo-

ramo brati na strani 537 v 28. vrsti drugega stolpca pravilno medokrajnega in ne medkrajevnega merila).

V okrajih Poljčane in Ilirska Bistrica so se pripravile po 3 skupine, Celje-mesto 4, okraj Novo mesto je prijavil 12, Tolmin pa celo 20 družin. Tolminci bodo priredili seminar za režiserje, kjer bodo natančno predelali članek iz »Obzorja«. Izkušenejši režiserji bodo hodili pomagat šibkejšim igralskim družinam. V ptujskem okraju so se odločile vse družine tekmovalne za »Kralja na Betajnovi«, v okraju Radgona pa za igro »Gospodar«. Če so se režiserji vseh igral. skupin odločili na skupnem sestanku, da tekmujejo z eno samo igro, je dobro. V splošnem pa tako utemeljevanje ni priporočljivo in je dobro, da se odloči vsaka družina sama glede na svojo zmogljivost.

Po poročilih se bodo udeležile tekmovalne tudi stalne igralske družine z Jenenic, Celja, Ptuja in druge.

Ostali okraji so doslej poslali navodila na teren, v katerih so tudi navedli več idejno dobrih iger, ki naj bi jih posamezni igralski aktivni naštudirali.

Tako bo ta poziv na tekmovalne zaostri obutek za izbor idejno dobrih iger, tekmovalne samo pa bo zvišalo strokovno kvaliteto igralskih skupin. B. H.

FIZKULTURA

ZANIMIVA NOGOMETNA TEKMA V LJUBLJANI

ODRED : ŽELEZNIČAR (Ljubljana)

Jutri 13. t. m. bo v Ljubljani nogometna tekma, kakršno si ljubljanski ljubitelji nogometne igre že dolgo časa žele. — To je srečanje med dvema najboljšima moštvoma v Sloveniji. Na Stadionu ob Tyrševi cesti se bosta v prijateljski tekmi pomerili moštvo II. zvezne lige »Odred« in ljubljanski »Železničar«, član I. slovenske lige.

Tekma med omenjenima moštvoma bo pravi »derbi« ljubljanskega nogometa. To srečanje bo pokazalo nivo igre obeh moštev po zimski dobi, tist pred pomladanskimi prvenstvenimi tekmovalji. Obe moštvi bosta nastopili v najmočnejši postavi, kar daje tekmi še večjo prestižno vrednost. Ob tej priliki bodo številni simpatizerji obeh moštev dobili osnovo za svoja prizadevanja za tekme v pomladanskem delu državnega in slovenskega prvenstva.

»Železničarja« je naše občinstvo vedelo pozimi samo enkrat, in sicer v tekmi z mariborskim »Branikom«, katerega je po lepi igri tudi premagalo. Jeseni pa je moštvo »Železničarja« s tehnične strani najboljše zaigralo. Železničar je sindikalno moštvo, ki svoje vrste dobro izpopolnjuje iz številnega kadra in je kot celota zelo vigrano.

»Odred« smo videli na terenu v Ljubljani trikrat, vendar ne v tisti zasedbi kot si je to želela naša nogometna publika. To so bile namreč preizkušnje mlajših igralcev, ki bodo z ostalimi tova-

Spored I. in II. zvezne lige

I. KOLO
Nogometne tekme I. kola I. in II. Zvezne lige bodo odigrali po naslednjem sporedu:
13. marca:
Zagreb: Dinamo — Naša krila, Lokomotiva — Crvena zvezda.
20. marca:
Titograd: Budućnost — Metalac, Novi Sad: Sloga — Hajduk, Zagreb: Metalac — Spartak, Skopje: Dinamo — Odred, Sabaez Podrinje — Mornar, Osijek: Proleter — Vardar, Pančevo: Dinamo — Sarajevo.
Vse tekme se bodo začele ob 15. uri, razen tekem, ki so izražo te nedelje v Zagrebu.

Tekma v vajah na orodju za društva TD Ljubljana, II., Celje I. in II. ter TD Domžale bo v nedeljo ob 10. uri v klasični gimnaziji v Ljubljani

Danes in jutri bo v Ljubljani turnir drž. prvakov v odbojki

Tekme, na katerih bodo sodelovale vrste Spartaka, Mladosti, Poleta in Enotnosti bodo danes ob 15. ter jutri ob 8. in 15. uri na Taboru

OBVESTILA

DNEVNE VESTI

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani vabi vse članstvo na redni občni zbor, ki bo v nedeljo 13. t. m. ob 9. uri dopoldne v predavalnici Interne klinike v Ljubljani v običajni dnevni redom. Podružnice naj pošljejo na občni zbor vsaj enega delegata.

Nova velika biološka teorija o splošni obojespolnosti živih bitij omogoča razumevanje zelo zamotanih in do sedaj nepojasnjenih pojavov spolnosti pri organizmih. O tem bo govoril prof. dr. Jovan Hadži na poljudno znanstvenem predavanju prirodoslovnega društva v torkih ob 20. uri v mineraloški predavalnici na univerzi. Vstopnice dobite pri vratarju! 678

V nedeljo smučarski izlet v Planico ob priliki državnega prvenstva na 58 metraški skakalnici. Prevoz z vstopalno 85 din. Prijava sprejema PUTNIK, Ljubljana. 683

Absolventi medicinske imajo množični sestanek v ponedeljek, 14. t. m. ob 19. uri v predavalnici interne klinike. Udeležba za člana LŠM-a obvezna. 688

Zdravniško dežurno službo v Celju ima od sobote 12. marca popoldne do ponedeljka 14. marca do 8. zjutraj dr. Cerin Josip, Cankarjeva ulica 9, telefon 219.

Zdravniško dežurno službo v Mariboru opravlja od sobote 12. marca popoldne do ponedeljka 14. marca do 8. ure zjutraj dr. Broznik Svetozar, Tržaška c. št. 13, tel. št. 20-27.

Dežurstvo trafik 13. marca: Podmanik Minka, Tyrševa c. (kiosk); Šonkal Marija, Tyrševa 12; Vogrič Aleksandra, Presernova 54; Škerbič Roza, Kolodvorska 85; Hrovat Matija, Ambržev trg 2; Jelar Marija, Stari trg 19; Novak Marija, Gosposka 11; Kolar Jurij, Tabor (kiosk); Svava Julijana, Jamševa 1; Piš Ivan, Celovška 141; Lovstik Alojz, Pokopalska 14; Čezar Antonija, Selo (kiosk); Jerina Rudolf, Kopalniška 3; Merjasec Franc, Tržaška 62; Zankotnik Ciril, St. Vid. 219

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je 9. t. m. po težki bolezni preminula naša ljuba mamica, hčerka, sestra in snaha, tovarišica

LIJA KOVAČ roj. Skerbinek

Pogreb drage pokojnice je bil v petek, 11. marca popoldne na pokopališču v Vuhredu.

Vuhred, 12. marca 1949.
Zalužiči:
Nada, hči; Drago, sin; bratje in sestra in ostali sorodniki

Krajevna celica KPS Vuhred sporoča, da je 9. t. m. po težki bolezni preminula tovarišica

LIJA KOVAČ roj. Skerbinek

Pogreb drage tovarišice je bil v petek, 11. marca popoldne, na pokopališču v Vuhredu.

Vuhred, dne 12. marca 1949.
Krajevna celica KPS Vuhred

Kmetiška zadruga z o. j. Vuhred sporoča, da je po težki bolezni preminula premlinula zvesta sodelavka, članica in odbornica, tovarišica

LIJA KOVAČ roj. Skerbinek

Pogreb njenih posmrtnih ostankov je bil v petek, 11. marca popoldne na pokopališču v Vuhredu.

Vuhred, dne 12. marca 1949.
Upravni in nadzorni odbor Kmetiške zadruge Vuhred

Krajevni odbor Zveze borcev Vuhred sporoča, da je po težki bolezni 9. t. m. preminula zvesta aktivna borka, tovarišica

LIJA KOVAČ roj. Skerbinek

Pogreb drage tovarišice je bil v petek 11. marca popoldne na pokopališču v Vuhredu.

Vuhred, 12. marca 1949.
Krajevni odbor Zveze borcev Vuhred

Krajevni odbor OF Vuhred sporoča, da je 9. t. m. po težki bolezni preminula tovarišica

LIJA KOVAČ roj. Skerbinek

Pokopali smo jo v petek, 11. marca popoldne na pokopališču v Vuhredu.

Vuhred, dne 12. marca 1949.
Krajevni odbor OF Vuhred

Informacije v zvezi z zvišanjem železniških cen za prevoz potnikov

Razne ustanove, podjetja in posamezniki se zaradi informacij v zvezi z zvišanjem cen za prevoz potnikov zelo pogosto obračajo na glavno direkcijo za eksploatacijo železnice Ljubljana. Vse uporabnike železnice opozarjamo, da je to nepotrebno, ker lahko dobijo vse potrebne in natančne informacije pri potniških blagajnah ali pri šefih železniških postaj, n. pr. v Ljubljani v informacijskem uradu, telefon št. 27-68; v Mariboru pri potniški blagajni, telefon št. 20-49, 21-41 in 22-14; v Celju pri šefu postaje, telefon št. 69 in 1-31; v Kranju pri šefu postaje, telefon št. 2-91 in 2-92; na Jesenicah pri šefu postaje, telefon št. 2-31 in 2-32 itd.

Iktratu obveščamo vse državne ustanove in državna podjetja, da je ministristvo za železnice razveljavilo določbo o 50%-ni prevoznol olajšavi za službena potovanja uslužbencev drž. ustanov in drž. podjetij; za ta potovanja se mora zatorej plačati, dokler se kaj drugega ne določi, redna prevozna cena. — Glavna direkcija za eksplo. železnice Ljubljana.

V nedeljo 13. III. - Stadion Železničarja ob 9.30 KRIM:ŽELEZNIČAR (mlad.) ob 11 KRIM:ŽELEZNIČAR (I. mošt.)

Vsi igrači mladinskih in prvih moštveh obeh društev naj bodo pol ure pred pričetkom tekme na igrišču.

PREMIJO 306.000 dinarjev

je dobila srečka št. 86.290. C. Srečka št. 86.290. C. je bila prodana v kamniškem okraju.

Podrobni izid žrebanja II. razreda 11. kola bo objavljen prihodnji teden

SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠČA

DRAMA LJUBLJANA
Sobota, 12. ob 14.30: Gollai: »Snežuljičica«. Izven. (Delno zaključena predstava). — Ob 20: Potrč: »Lanko in Krefli«. Zaključena predstava za sindikate.
Nedelja, 13. ob 14.30: Gow-D'Useau: »Globoško so korenine«. Izven. — Ob 20: Cankar: »Hlapci«. Izven. (Delno zaključena predstava).

Ansambel osrednjega gledališča LRH, ki z množično predstavo »Othello« zaključuje svoje gostovanje v Ljubljani, si je s svojo visoko kultivirano igro pridobil občudovanje in priznanje slovenskega občinstva. Do zadnjega kotička nabita dvorana, zbrano dojevanje in navdušeno odobravanje pričajo, da je bilo to gostovanje potrebno, da bodo taka gostovanja nujno potrebna tudi v bodoče, saj so in bodo brez dvoma bogatila poslušalce in ustvarjali kolektiv slovenskega gledališkega življenja. V poslovnih predstavah bo igral Othello Emil Kutljare, ki smo ga že videli kot izvrstnega Prohoroza v »Vasi železnice«. Desdemona Božena Kraljeva. Jaga Veljko Marlič, Cassija Pero Budak, Grazjana pa Djuka Trbuhevič.

OPERA
Sobota, 12. ob 20: Shakespeare: »Othello«. Izven. Gostovanje zagrebških Drame. (Razprodano).
Nedelja, 13. ob 20: Musorgski: »Sorodniški sejame«. Zaključena predstava. (V prodaji galerijski sedeži zadnjih vrst in vsa stojišča).

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Sobota, 12. marca ob 20: Puccini: »La Boheme«. Gostovanje Keanije Vidaličeve. Izven.
Nedelja, 13. marca ob 10: Gollai: »Snežuljičica«. Izven. — Ob 15: Gollai: »Snežuljičica«. Izven. — Ob 20: Leonovallor: »Pagliaccio«. Borodini: »Polovski ples«. Izven.

RAJONSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE MOSTE
Sobota, 12. marca ob 20: M. Feldman: »Iz temnih dni«. (Gostovanje na Vihu).
Nedelja, 13. marca ob 20: J. Horvat: »Prst pred nosom«.

RAJONSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE VIČ
Prosvetni dom
Sobota, 12. marca ob 20: Gostovanje B.L.G.-Moste: Feldmann: »Iz temnih dni«, drama v treh dejanjih. Režija Jože Sorn. Nedelja, 13. marca ob 15: Gostovanje B.L.G.-Vič v Kozarih, Gaslini dom: Ribič: »Mežnarček, Beljakova: »Sestra, mlad. igri. Režija Aleš Julka. — Ob 20: Prorokova mednarodnega praznika žena: M. Klopčič: »Mati«, enodejanka. Režija: Nakrst Lail.

KRAJEVNO LJUDSKO GLEDALIŠČE ST. VID — LJUBLJANA
Sobota, 12. marca ob 20: A. Zapolska: »Moralna gospe Dulskoe. Repriza. Sontvidsko krajevno ljudsko gledališče daje drugič novo nastudirano delo na modernem preurejenem odru. Predprodaja vstopnic od šetrka dalje pri Državni založbi Slovenije — podružnica št. Vid.
DOM KULTURE POSTOJNA
Gostovanje SKUD Tine Božane iz Ljubljane
Sobota, 12. marca ob 20: Dr. Kreft: »Kreaturo«, komedija v 3. dejanjih.

Izvršilni odbor okrajnega ljudskega odbora Celje-okolica je na svoji 4. redni seji 1. marca 1949 sklenil v smislu čl. 39 in 60 Splošnega zakona o ljudskih odborih, da se skliče

IV. REDNO ZASEDANJE OLO Celje-okolica

dne 15. marca 1949 ob 8. uri v veliki dvorani OLO z naslednjim dnevnim redom:

- Uvodni del:
1. Otvoritev in pozdrav.
  2. Izvolitev zapisničarja in dveh overovalcev.
  3. Izvolitev delovnega predsedstva.
  4. Izvolitev verifikacijske komisije.
  5. Ugovoritve sklepčnosti — poročilo verifikacijske komisije.
  6. Poročilo mandatne komisije.

- Delovni del:
1. Pregled sklepov zadnjega zasedanja.
  2. Gospodarsko-politični referat tov. predsednika.
  3. Referat tov. poverj. za finance o proračunu.
  4. Diskusija.
  5. Sprejem odloka o proračunu OLO Celje-okolica za leto 1949.
  6. Sprejem odloče o ustanovitvi okrajnega klavenskega podjetja.
  7. Razrešitev odbornikov OLO.
  8. Razrešitev sodnikov porotnikov.
  9. Predlogi in sklepi.
- Udeležba na zasedanju je za vse odbornike obvezna, za zastopnike ustanov in ostale pa zaželjena!

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje
Poročila ob 6.10, 12.30, 14.30, 19.30, 22.00 uri. — Vžigalne oddaje:
11.15 Šolska ura za sedemletke in nižje gimnazije — 15.00 Naši vrtni in polja — 13.00 Aram Hačaturjan: Koncert za violino in orkester — 14.00 Pesmi in plesi slovenskih narodov — 14.45 Samospeve poje basist Ludko Korošec, pri klavirju Danilo Svava — 18.00 Igra kitarist Stanko Prek (Na sporedu Molinjeva sonata) — 18.15 Je bistveno norvega v naših kmetijskih planih — 18.30 Igra zabavni orkester Reda Ljubljana p. v. Bojana Adamiča (Predstava v Zagreb) — 19.00 Tedenski zunanje-politični pregled — 19.15 Partizanske pesmi in korčanje — 20.00 Poje Slovenski sindikalni kvintet — 20.20 Hrvatska narodna glasba (prenos iz Zagreba) — 20.50 Veseli sobotni večer. Sodelujejo: Frane Milčinski, Jaska, Branka Sturgarjeva, Veseli trio, Bojan Adamič in Avgust Stanko. Vmes pester spored s plošč.

LJUBLJANA UNION: Sovjetski film »Mladost garda«. I. del, tednik.
MOSKVA: Sovjetski film »Sovjetska Belorusija« in »Zdanov pogreb«. tednik.
SLOGA: Francoski film »Kralj« (brez tednika). Predstava ob 15.15, 18.15 in 20.15.
TRIGLAV: Sovjetski film »Tretji udelec«. tednik. — Predstava ob 17 in 19.30.
SISKA: Sovjetski film »Prebrisano dolede«. tednik. — Predstava ob 18 in 20.
MARIBOR PARTIZAN: Poljski film »Jeklena sroca«. tednik.
UDARNIK: Sovjetski barvni film »Vlak pelje na vzhod«. tednik. — Predstava ob 16.30, 18.30 in 20.30.
POBREŽJE: Sovjetski film »Dvobojs«. tednik.
CELJE METROPOL: Francoski film »Nesrečnik«. I. del, tednik.
DOM: Jugoslovanski film »Slavica«. tednik.
KAMNIK: Sovjetski film »Busko vprašanje«. tednik.
KRANJ MESTNI: Nemški film »Kemija in ljubezost«. tednik.
PTUJ: Francoski film »Nesrečnik«. II. del, tednik.

POTUJOČI KINO — MARIBOR
bo predvajal od 14. marca prvi slovenski umetniški film »Na svoji zemlji« v naslednjih krajih:
12. marca ob 18. in ob 19. uri Bogojina.
13. marca ob 11. 15. in ob 19. uri Apače.
14. marca ob 13. in ob 19. uri Sentilj v Slov. goricah.

POTUJOČI KINO ZA OKRAJ SEZANA
bo predvajal:
Sovjetski film »Lermontov«:
12. marca ob 19. uri v Tomaju.
13. marca ob 19. uri v Dutovljah.
14. marca ob 19. uri v Koprivi.
15. marca ob 19. uri v Pliškovicah.
16. marca ob 19. uri v Krizu pri Tomaju.
17. marca ob 19. uri v Vrhnjavih.

GLAVNA DIREKCIJA ZA OSKRBO Z AVTOMOBILSKIM IN POGONSKIM MATERIALOM
pri Ministrstvu za lokalni promet LRS se je preselila

iz dosedanjih prostorov v Pražakovo ulici št. 8 v Frankopansko ulico št. 21. Telefonske številke so ostale nespremenjene.

ŽELEZARNA GUŠTANJ sporoča

da sprejema obiske zastopnikov različnih podjetij in ustanov izključno samo v sredah in petkih od 8. do 12. ure

Dosedanji prepogosti obiski so povzročili motnje v proizvodnem procesu, zaradi česar smo bili primorani izvršiti gornji zaključek. Prav tako bomo odklanjali vse brezpomembne obiske tudi v zgoraj navedenem času.

V ostalih dneh Železarna Guštanj ne sprejema obiskov

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. Telefon naročniškega oddelka 30-30. — Telefon oglasnega oddelka 36-85. — Štev. ček. računa 6-90601-0.

PRESKRBA

DELITEV MESA
Poverjenstvo za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo prekajeno svinjsko meso, golaž konzerve in perutnino v soboto 12. marca na odrezek živilskih nakaznic za mesec marec in sicer:
TD-a jam. 1.240 gr prekajenega svinjskega mesa in 1 dozo golaž konzerv 350 gr na odrezek Meso — II 1.100 marec
TD-a 770 gr prekajenega svinjskega mesa in 1 dozo golaž konzerv 350 gr na odrezek Meso — II 1.100 marec
TD-za 1.100 gr prekajenega svinjskega mesa in 1 dozo golaž konzerv 350 gr na odrezek Meso — II 450 marec
TD-b 550 gr prekajenega svinjskega mesa in 1 dozo golaž konzerv 350 gr na odrezek Meso — II 750 marec
TD-žb 150 gramov prekajenega svinjskega mesa in 1 dozo golaž konzerv 350 gr na odrezek Meso — II 450 marec
TD 150 gr prekajenega svinjskega mesa in 1 dozo golaž konzerv 350 gr na odrezek Meso — II 450 marec
SD-a 320 gr prekajenega svinjskega mesa in 1 dozo golaž konzerv 350 gr na odrezek Meso — II 750 marec
SD 370 gr prekajenega svinjskega mesa na odrezek Meso — II 400 marec
LD 300 gr prekajenega svinjskega mesa na odrezek Meso — II 300 marec
Nav. 200 gr perutnine na odrezek Meso — II 250 marec
Doj. 150 gr perutnine na odrezek Meso — II 150 marec
OM-1 150 gr perutnine na odrezek Meso — II 150 marec
OM-2 150 gr perutnine na odrezek Meso — II 200 marec
Ted. nak. TD 150 gr prekajenega svinjskega mesa in 1 dozo golaž konzerve — 350 gr na odrezek za meso
Ted. nak. SD 370 gr prekajenega svinjskega mesa na odrezek za meso
Ted. nak. Nav. 200 gr perutnine na odrezek za meso
V soboto bodo delile meso in konzerve od 7-17 ure vse prodajalne mesa.
Cena bo nabita na vidnem mestu v prodajalni.
Odrezke z obračunom je predložiti pristojnemu RLO, KLO v torkih 15. t. m.

OBVESTILO
Obveščamo potrošnike mesta Ljubljana, da je rok za oddajo potrošniških sodbil podaljšan do vključno 15. marca.
Nadalje pozivamo vse ustanove, urade, šole, podjetja in sindikalne podružnice mesta Ljubljana, katerih poslovanje glede potrošniških sodbil še ni bilo komisijam pregledano, da se takoj zamejijo zanje na pristojnem RLO, razen za RLO Center v Poverjenstvu za trgovino in preskrbo, Kresija, II. nad., soba št. 49.
Zaradi informacij in določitev ure komisijskega pregleda se torej obračate osebno na RLO, oziroma na Poverjenstvo za TP MLO (Kresija).

Obvestilo

Rajonski LO II. Bežigrad-Šiška poziva vse podpisnike ljudskega posojila, da prevzamejo zamudni obveznice v času od 11.—14. marca 1949 od 8. do 12. in od 15.—18. ure v pisarni RLO II. Celovška cesta 98 (pritličje). — Kdor obveznic v gornjem roku ne bo dvignil, jih bo rajon vrnil Narodni banki FLRJ, Centrala za LR Slovenijo v Ljubljani, kot nevročljive.

RLO II., Poverjenstvo za finance

Pozivamo

vse sindikate, podjetja in ostale koristnike, ki posedujejo neopravičeno naše transportne sode, da jih takoj vrnejo v izogib posledic, ki bi jih doletele, na naslov: Odkupno podjetje »Gostinčev«, Ljubljana VII, Tržna 6.

IVAN JELEN

železničar v pokloju

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto 12. marca ob 16. uri iz hiše žalosti Medvede št. 16, na pokopališču v Preski. Medvede, 11. marca 1949.

Zalužiče družine:
Jelen, Ferit, Petrovac, Volkar in Penko

IVAN JELEN

železničar v pokloju

Pogreb dragega tovariša bo v soboto 12. t. m. ob 16. uri iz Medvod na pokopališču v Preski. Medvede, 11. marca 1949.

Krajevni odbor OF Medvede

ZAHVALA

Vsem, ki ste sprejeli mojega dragoga moža

RUDOLFA KUJARJA

na njegovi zadnji poti, mi kakor koli stali ob strani, mi izrekli sožalje ustno in pisano, presrečna hvala. Posebno zahvalno naj sprejme družstvo borecv, tovariši godbe Pletler in govornik tov. Zajo Vinko.

Zalužiča žena Angela in sorodstvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega srčno ljubljenega moža, sina, brata, nečaka, svaka in zeta

DANIJELA KOSTANJSKA

se zahvaljujemo vsem, ki ste na s v teh težkih dneh tolažili, z nami sočustvovali, prišli ob blizu in daleč v tako obilnem številu, donosili cvetje in vence in obnuli s njimi njegov poslednji večni dom. Posebno zahvalo izrekamo primariju internega oddelka mariborske bolnice dr. Prežjura in ostalim poravnim, kom za njihov veliki trud, požrtvovalnost in naklonjenost. Vsem, ki ste storiili kar koli za lajšanje naše bolesti, naša prisrčna zahvala.

Zalužiči: žena Marica, starši, sestre, strici in družine Kostanjek, dr. Zmerlkar, Mulej, Strupi, Lolk in Jonkers-Both.

ZAHVALA

Vsem, ki ste sprejeli mojega moža

JERNEJA KRKA

na njegovi zadnji poti in s tem počastili njegov spomin, izrekamo najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujem upravi Metano ter sindikalni podružnici, ki sta prevzeli vse potrebno za njegov pogreb. Zahvaljujem se vsem njegovim sodelavcem za podarjene prispevke, vence in godbo. Celje, 10. marca 1949.
Zalužiča žena Jožeta, hčerki Stefka in Silva ter ostalo sorodstvo

MISKO KRANJEC

Kralj gre na krušno

(Nadaljevanje)

»H Koudilj pojde,« je dejal Požgaj zase o Rajnerju, ko je zapiral za njim duri. A Rajner si je odhajajoč v Dolnje Ravno dejal o Požgaju:
»Zaradi njegovih milijonov, ki si jih je bil nagrabil po Ravnem, se ne bom pogubljati. Tudi zaradi Rihperija ne in še manj za Žbula. Sovražijo me, celo ker sem župniku bil izblebetal tisto o veri! Požgaj pa se je nočel po tisti pljuči Žbulu odločiti. Ponudil se bo Koudilji. Samo Rajner naj bi ostal! Nisem neumen! Že vem...!« A tudi sebi ni povedal, kaj pomeni ta »že vem...«.

Tisto noč je tudi Žbul dolgo razmišljal o vsem, kar se je bilo zgodilo. Skoroaj se je jokal od besa, ker ga je bil Naci tako udaril pred drugimi! Na drugi strani pa ga je navdajala čudna skrb, ki je ni mogel pregnati: če Koudila dobi — kaj potem? In če dobi ta Titova Jugoslavija? Župniku bo lahko, zapri se bo v župnišče, Žbula pa bo dal Koudila odpeljati. Dal ga bo! Žbul ve o sebi, kaj je napravil in ve, da ga je Koudila ves čas opazoval. So ljudje v Ravnem, ki mu prinesejo vse pod nos. — A kako naj se reši iz te mreže?
Samo ena pot je: da ta prekleta Jugoslavija zgrubi!

10.
Stari Stefančič se je napotil na obisk k Naciju Koudilju.
Stvari so do kraja dozorele, Ravno je padlo v veliko zmešnjavo, kjer ni bilo več mogoče presoditi, kako kdo misli in kako bo jutri, ko bodo volitve. Po Ravnem se je mnogo govorilo o pljuči, ki jo je bil dobil Žbul. Privoščili so mu jo. A reakcija je to tudi dobro izkoristila: To je šele začetek, glavno pride, če dobijo. Po Ravnem se je začel poslednji boj, ki se je v soboto samo še stopnjeval. Sobota se je začela s popolno zmešnjavo.

Tedaj se je stari Stefančič odločil. Prav za prav sam ni vedel, za kaj gre k Naciju. On zase je še vedno trdno stal in je tudi povedal vsakomur: Jaz bom glasoval za to Jugoslavijo in za Tita in vsak pošten Ravenec mora takol! Toda ta trenutek si Stefančič ni bil več na jasnem, koliko je še takih Ravnencev. In naposled — vse te novice so, pa naj je Stefančič hotel ali ne, naj si je to priznal ali ne, vplivale nanj. Tudi v njem se je skušalo nekaj zamajati. Položaj v Ravnem je bil tak, da je moral biti zelo zaslepljen, kdor je še verjel v tako Jugoslavijo, ali pa — kakor Kou-

dila in še nekateri — ki ni imel več druge poti.

Stefančič si o nečem ni bil več na jasnem. In za to »nekaj«, česar niti ni znal izraziti, je potreboval pojasnila, ki pa mu ga je lahko dal samo — Koudila. »On vodi vso politiko v Ravnem,« si je dejal. »Ča kdo, potem samo on lahko ve, kako in kaj.«

Obisk je napravil v opoldanskih urah, ker je vedel, da bo takrat in samo takrat našel Nacija doma, steer je fant bil ali v pisarni ali po vasi.

Našel je ga doma. Naci je pokósil in se že odpravljal z doma. Ta trenutek je Stefančiču bilo skoraj žal, da je prišel. Kakor da je šele zdaj občutil, da je prišel zaradi svoje nevere. Ali mu ni bil nekoli Naci dejal, da mu bo sam povedal, če bi ne bilo kaj v redu? In ko ga je Stefančič zdaj pogledal, je spet doznal, da ta fant ne laže, da ne vara ljudi.

Koudilovi so odšli iz sobe, notri je ostal samo stari oče Miha.

»Sedite, Stefančič,« je dejal Naci, ko mu je ta sešel v roko. Miha si je basal pipo in tudi Stefančič si ni mogel kaj, da ne bi privlekel svoje pipe z dve pedi dolgo cevjo in jo začel basati. Spregovoril je nekaj besed z Miho, vendar pa kaj naglo prešel in se obrnil k Naciju rekoč:

»Prav za prav bi ne bilo treba, da sem prišel. Neumnost, to že kar zdaj povem. A mi ni dalo miru.« Nasmejal se je. »Viš, govori človek s tem in onim.

Pa se ti zadi, da se je še Ravno strašno zmešalo, kjer nazadnje še ti sam ne veš, kaj je prav in kaj narobe. — Jutri so volitve. Rekel sem ti že, da se zame ne boj. Naj bi bilo kakor koli, jaz bi opraviil svojo dolžnost in jo tudi bom opraviil, pa če bodo Angležji že zjutraj tu. A saj vem, da je to neumnost. Rekel sem ti samo kot primer. In takih nas je mnogo. A vendar sem prišel. Zaradi sebe in zaradi drugih...«

Prenehaj je in se ozrl tokrat tudi po Mihi, ki je ves čas nekaj kimal, kakor bi Stefančiču tudi v njegovem imenu govoril. Zato se je zdaj Stefančič obrnil k Mihi, kakor bi ga klical na pomoč: »Pa povejte vi, Miha, ki ste starejši, če pomnite, da je že kdaj bilo tako v Ravnem?«

Miha je zamahnil z roko in se nasmehnil. »Kaj bi bilo,« je dejal. »Kaj pa smo mi v Ravnem vedeli za kako stvar. In zakaj naj bi vedeli? Smo se že pripravili za župane. O —! Kakšne bit